

**În colecția „Meridiane“
vor apărea:**

<i>Martin Andersen Nexø</i>	— Biletul de loterie
<i>Zofia Nalkomska</i>	— Medalioane
<i>Anna Maria Ortese</i>	— Ochelarii
<i>Langston Hughes</i>	— O întâmplare
neplăcută cu
ingeri
<i>Kliment Taceo</i>	— O chestiune de
familie
<i>Krishan Chandar</i>	— Statuile vorbesc
* * *	— Osman șchiopul
și alte povești
turcești

Lei 1,50

CAPCANA

★

THEODORE DREISER

Meridiane

THEODORE DREISER

CAPCANA

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

2 Decembrie 1958
Buc

Meridiane

THEODORE DREISER

CAPCANA

2.905
1970

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURA ȘI ARTA

In românește de :
Ioana Ralea și Vintilă Corbul

Theodore Dreiser

WILL YOU WALK INTO MY PARLOUR

din volumul

„THIS IS AMERICA“

Foreign Languages Publishing House
Moscova, 1951

CUVINT INAINTE

Theodore Dreiser, de la a cărui moarte se împlinesc zece ani la 28 decembrie 1955, a descris cu deosebită forță și adevăr o seamă din relele vieții americane, pe care le-a cunoscut din plin de-a lungul zbuciumatei și încordatei sale vieți. Nuvela alăturată, scrisă cu măiestria pe care i-o cunosc toți cititorii săi, constituie o pildă semnificativă pentru poziția sa de critic realist al vieții americane.

Născut într-un sat din statul Indiana, în 1871, din părinți de obirșie germană, el a fost penultimul copil din cei treisprezece pe care i-a avut împovărată sa familie. Tinerețea i-a fost nespus de grea, încercînd tot soiul de meserii pentru a ajunge apoi ziarist, mai precis reporter. Contactul cu viața, pe care a cercetat-o în adînc ca reporter la St. Louis, Chicago, Pitts-

burgh și New York i-a îmbogățit imens cunoașterea privitoare la oamenii și moravurile patriei sale, oferindu-i un material pe care l-a folosit în masivele, amplele și viguroasele sale romane realiste, care l-au adus în fruntea epicii americane din vremea sa.

În autobiografia sa *Un călător quadragenar* scrisă când a împlinit patruzeci de ani și și-a privit drumul străbătut pînă atunci, Theodore Dreiser a vorbit despre melancolia poetului și omului dintr-însul, ca și despre înflăcărata sa dragoste de viață, subliniind cu cît nesăț cercetează el teatrul lumii și caută să spună întregul adevăr. Tot acolo, imputa unor scriitori mult citiți în deceniile acelea că nu spun tot ce se cuvine. Pomenind de unii scriitori englezi din așa-numita perioadă victoriană, ca Dickens, Thackeray și George Eliot, îi orînduia într-un grup de „sentimentaliști englezi, care spun ceva despre viață, dar care nu spun totul“, spre deosebire de alți scriitori cu mare înrîurire tot atunci peste ocean, Tolstoi, Flaubert, Balzac, Maupassant. Amintirile scrise la sfîrșitul primului deceniu al secolului nostru, mărturiseau spiritul liber, lipsit de prejudecăți și dornic de propășire al romancierului, ajutîndu-ne să pricepem pricina realismului său puternic, prin faptul rostirii adevărului adînc și neocolit, dar pe atunci încă neorientat în privința soluției care să scoată din suferință milioanele de oameni simpli, din a căror muncă și vrednicie se

îmbogățeau și huzureau o seamă din eroii epicii sale, acei mari rechini ai finanțelor și așacerismului american.

De la început, și-a concentrat Dreiser toată atenția asupra unor fenomene foarte caracteristice societății americane în epoca de exacerbare a capitalismului și de transformare a acestuia în imperialism. Personajele construite de dînsul erau deosebit de tipice pentru cunoașterea procedelor și urzelilor capitalismului. De aceea nu este de mirare că de la prima sa carte, romanul *Sister Carrie* (1900), scriitorul a avut parte de interzicerea cenzurii, de controlul „societății pentru suprimarea viciilor“, de tot felul de opreliști, care s-au manifestat și mai puternic cu prilejul apariției altui roman *Geniul* (1915), între aceste două capodopere ale sale publicîndu-se romanele *Jennie Gerhardt* (1911), *Financiarul și Titanul*, pentru ca, după zece ani de tăcere, scriitorul să dea la iveală *O tragedie americană* (1925).

Consemnînd viața americană în desfășurarea ei directă și creînd o seamă de personaje caracteristice de ariviști ai finanțelor, de „titani“ capitaliști, cărora în ironie romancierul le zice astfel, sau analizînd atîtea drame ale pasiunilor — scriitorul critica de la început orînduirea socială care îngăduia formarea unor monștri cu aparență de oameni și închegarea unor fenomene dăunătoare celor mulți, acea orînduire socială care destrăma o seamă de vieți, o seamă

de nobile aspirații, o seamă de viguroase individualități.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, urmată de vizita scriitorului în Uniunea Sovietică în 1927, i-au deschis acestuia calea marii înțelegeri, pe care o dovedesc și activitatea sa cetățenească din ultimii douăzeci și cinci de ani ai vieții, și scrierile sale. Dreiser a mărturisit că Țara Sovietică a însemnat pentru dînsul „un izvor de lumină” și construirea comunismului în Rusia „a aruncat o orbitoare lumină asupra inegalității sociale ce predomină în America”, iar mai tîrziu, în 1934, a arătat că este cu neputință a rămîne nepăsător față de ceea ce se dezvoltă în U.R.S.S. de „a nu fi mișcat de marile idei omenști și de treptata lor înrădăcinare”.

Astfel melancolia de odinioară a omului de suflet, a poetului, mărturisită în scrierile de început, pesimismul asupra viitorului patriei sale, care umbrea perspectivele realismului său inițial — și-au găsit soluția mult așteptată. Experiența Uniunii Sovietice l-a ajutat chiar și în O tragedie americană (1925), dar mai ales în lucrările ulterioare, unele de epică, altele de sociologie, să adîncească și mai temeinic realitatea, să pună degetul pe rană, să arate calea spre tămăduire. Criza economică din 1929-1932, care a zguduit edificiul capitalismului american, l-a pus față în față cu o seamă de fenomene, pe care pînă atunci nu le putuse observa

cu toată adîncimea și înțelegerea. Atunci, în timpul acestei crize, scrie Dreiser America tragică, o relatare de fapte și comentarii sociologice, arătînd situația pricinuită de greșita distribuție a averii în societatea americană și pledînd pentru o distribuție care să asigure tuturor drepturi egale. Romanele, pe care a apucat să le termine înainte de a muri, Bastionul și Stoicul dovedesc, în parte, noua atitudine de luptător a romancierului, ca și America tragică.

Paralel cu activitatea de scriitor, Theodore Dreiser, mai ales începînd din anii crizei economice 1929-1932, a devenit un neobosit propagandist al ideilor socialiste și a susținut Partidul Comunist din S.U.A. în toate campaniile politice, pentru ca în 1945 să se înscrie în acest partid, care tocmai atunci își relua cu mai multă tărie activitatea.

★

În afară de romane, Theodore Dreiser a scris nuvele, eseuri și cărți de călătorie și în toate acestea se vedește aceeași preocupare adîncă de a oglindi dramatismul vieții, faptele mărețe sau mirșave ale contemporanilor, acțiunea nefastă a celor ce stăpînesc bogățiile și lupta împotriva lor.

Și în nuvela Capcana, un episod din practicile alegerilor americane, vedem cum eroul lucrării, un ziarist cîstit, este înșelat și anihilat

de banda aflată în slujba unor politicieni veroși, pe care acest ziarist voise să-i înlăture din lupta electorală. Diferitele personaje, ce roiesc în jurul ziaristului dornic să asaneze viața politică din sectorul său, folosesc cele mai ingenioase și mai variate metode pentru a-și atinge țelurile mîrșave. De la încercarea de crimă la compromiterea eroului cu ajutorul unei femei, pe cît de prefăcută pe atît de atrăgătoare, metodele acestea se desfășurau fără preget, terminîndu-se cu renghiul tragi-comic pe care femeia, angajată de politicienii veroși, i-l joacă ziaristului, sărutîndu-l în public, în timp ce fotografii plătiți înregistrează scena, care va putea constitui un scandal în presă. Astfel, omul cîstit este scos din luptă. Și aici, ca și în alte lucrări ale lui Dreiser, vedem cît de puternic și de primejdios este reacționarismul american și că nu se poate lupta ușor împotriva lui. Într-adevăr neînfricatul ziarist, deși prevenit, deși oarecum vigilent, deși inteligent, cade pînă la urmă pradă urzelilor puse la cale de iscusita bandă. Festa ironică, dar fatală luptătorului, îl aduce prea tirziu la realitate. În fond, ziaristul se dovedește a nu fi fost îndeajuns de combativ și de precaut, lăsîndu-se înșelat tocmai din prea multă generozitate și încredere.

Dacă nuvela Capcana se desfășoară ca un fapt divers, relatat cu forță epică și fecundat de bogata experiență a fostului reporter, terminîndu-se cu înfringerea eroului nobil, cîstit și

bine intenționat — nu-i mai puțin adevărat că autorul, dincolo de această înfringere a eroului său, aduce o viguroasă acuzare moravurilor, pe care le descrie atît de viu și de fidel. Desigur că înfringerea eroului nu a putut lăsa nepăsători pe cititorii de ieri ai lui Dreiser, pe cititorii conștienți, cum nu-i poate lăsa nici azi. Chiar și într-o astfel de lucrare se simte poziția scriitorului care mai tirziu a găsit soluția împotriva relelor observate și redată în paginile, pline de viață și de adevăr, ale scrierilor sale.

PETRU COMARNESCU

Era pe la amiază, într-o înăbușitoare zi de iulie. De câteva luni, Gregory se tot gîndea la complotul despre care îl prevenise un prieten politic, informație neconfirmată încă. Se pregătea să se întoarcă la hotelul de pe malul mării, unde banii cîștigați în ultima vreme îi îngăduiau să locuiască. „Triton“-ul era un hotel de mîna întâi, așezat în mijlocul pinilor și al nisipurilor insulei, la vreo șaizeci de minute de biroul său din oraș. Soția lui, „fata“ — cum îi plăcea s-o numească — știa de complot, dar fusese obligată să plece la munte, la maică-sa, unde spera să găsească sfaturi bune și un aer prielnic însănătoșirii copilășului lor care era

cam bolnăvicios. El însă nu putea lipsi, din cauza apropiatei campanii electorale. Zi de zi, chiar duminicile, uneori și nopțile, trebuia să scoțoască, să caute neobosit noi fapte care să scoată la lumină proasta administrație a orașului, fapte pe care să le poată folosi mai târziu ca arme. Primarul și „gașca“ lui, căci așa li se zicea, trebuiau măturați cu orice preț. Gregory știa bine că dacă va reuși, sforțările sale vor fi răsplătite din plin. Dar ceea ce-l făcea să dorească succesul era mai ales credința sinceră în importanța și necesitatea campaniei sale. În administrația orașului era o adevărată harababură. Așa că ce sarcină putea fi mai măreață decât aceea de a da lucrurile pe față, dezvăluind cetățenilor înșelați și indignați toate amănuntele?

Dar nici adversarul nu stătea cu mâinile în sân. Într-o zi, de pildă, se prezentă la el un domn, un editor de care Gregory nu auzise niciodată, și îi oferă o situație în Middle West care l-ar fi ținut departe de oraș, patru sau cinci ani, pe puțin, și pentru care i s-ar fi plătit șase-șapte mii de dolari pe an. Indiferența cu care ascultase această propunere avu ca urmare dispariția treptată a unei bune părți din scri-

surile pe care le primea zilnic. Indivizi suspecti începură să-și facă apariția, arătând un interes deosebit și nejustificat pentru orice mișcare a sa. În sfârșit, unul dintre politicienii care aveau legături cu propriul său partid veni să-l vadă la birou.

— Uite Gregory — începu acesta după o scurtă introducere — lucrurile stau așa : dumneata deții o serie de informații privitoare la transferul de terenuri din sudul Penyankului. Primarul e băgat pînă în gît în afacerea asta, dar este ferm hotărît (și tot atît de hotărît este și asociatul lui, Tilney) să nu lase publicul să descopere ceva, cel puțin pînă la alegeri. Sînt gata să se folosească de metodele cele mai brutale. Așa că... ai grijă, păzește-te ! Îți iubești nevasta, nu-i așa ? Bine, atunci caută s-o ții pe lîngă dumneata, împreună cu copilul. Nu-i lăsa să te îndepărteze de ei nici o clipă... Ai văzut ce s-a întîmplat cu Crothers acum doi-trei ani, nu-i așa ? Era pe punctul să dezvăluie afacerea bacului de la Yellow Point, despre care, firește, nu știa nimeni nimic. Deodată, din senin, Crothers a fost arestat sub pretextul unei vechi învinuiri de dezertare și pentru neplata unei datorii uitate. I s-a pus sechestru pe

mobile, iar pe nevastă-sa au convins-o să-l părăsească. Nu-i lăsa să-ți facă aceeași figură. Dacă ai cumva vreo datorie, vino la noi, și o să vedem ce putem face. Iar dacă ești încurcat cu vreo altă femeie, rupe orice legătură, trimite-o la plimbare și scapă-te de ea.

Gregory îl privi zîmbind uluit dar în același timp și minios.

— Nu există nici o altă femeie, răspunse el simplu. Nu concepea că ar putea să fie necredincios față de „fata“ lui și de copilășul cu ochi albaștri și cu piciorușe trandafirii l...

— Să nu crezi că vreau să-mi bag nasul în treburile dumitale — continuă politicianul — am vrut numai să-ți atrag atenția. Dacă ai nevoie de sfaturile sau de ajutorul meu, vino să mă vezi. În tot cazul, orice ai face, bagă de seamă, păzește-te. Zicînd acestea își puse pălăria și ieși.

După plecarea vizitatorului, Gregory rămase în mijlocul biroului fixînd gînditor podeaua. Din tot ce aflase pînă acuma, putea să-și dea bine seama că primarul se va comporta întocmai cum prevăzuse prietenul său. Cît despre asociatul primarului, necinstitul misit de case și terenuri, se șoptea prin oraș că e un om ca-

pabil de orice mîrșavie. Un alt politician îl descria ca pe un individ care nu s-ar da înapoi nici chiar de la crimă, dar pe care nu-l poți prinde nici asupra faptului și nici după aceea. Și descrierea părea să fie adevărată. Acum el era mai bogat și mai puternic ca niciodată. Îl întrecuse chiar și pe primar.

De cînd Gregory se instalase cu nevasta la hotelul de pe coastă, se petrecuseră mai multe fapte care îl făceau să creadă că ar putea să se întimple ceva. Totuși nimic nu dovedea că temerile lui erau întemeiate. O văduvă de vreo patruzeci de ani, miéroasă, îmbrăcată tipător, împopoțonată cu tot felul de bijuterii, și nu fără oarecare pretenții sportive, sosi într-o bună zi la hotel. Se prezentă ca o femeie de afaceri, conducătoare a unei prospere agenții teatrale din marele oraș. Una din acele femei care, după expresia unei prietene a lui Gregory, se scălda în bani, care în general constituiesc una dintre cele mai folosite arme în timp de război. Purta de obicei mătăsuri cafenii ori de culoarea vinului roșu, la care își asorta cu grijă pantofii și ciorapii. Bogat și de un castaniu deschis, părul ei avea însă un luciu cam suspect. Automobilul ei purta o marcă a cărei faimă era bine

stabilită. Îndemînarea și ușurința cu care conșimțea să-și riște banii la jocul de whist erau îndeosebi prețuite. Afiți funcționarii hotelului cîț și trîntorii de pe terasa „Triton”-ului, vorbeau despre ea, ca de o persoană veselă, care risipește banii cu cea mai mare ușurință. Doamna Gregory se mai afla încă la „Triton Hall”, cînd doamna Skelton sosi, instalîndu-se în două odăi confortabile, cu baie și cu vedere la mare. Se împrietenise numaidecît cu directorul hotelului și cu cîțiva vînjoși pierde-vară, despre care s-a aflat ulterior că erau agenți de schimb și samsari de bunuri imobiliare. Aceștia aveau o slăbiciune deosebită pentru golf, pentru tenis și pentru grătarul special al hotelului. Doamna Skelton era mieroasă, cordială și optimistă, așa că vrînd-nevrînd, afiți Gregory cîț și nevasta lui nu puteau să n-o găsească oarecum simpatică. Totuși, doamna Gregory, înainte de a pleca, se întrebasese în treacăt, dacă acea doamnă nu făcea cumva parte din complot. Doamna Skelton era afiți de amabilă cu toată lumea, încît oricum ar fi fost interpretată atitudinea ei, nu putea da naștere la bănuieli serioase. Se putea prea bine ca această doamnă să fi aștep-

tat momentul potrivit ca să rămînă singură cu Gregory.

— Fii prudent, dragul meu, îi atrase atenția soția lui. De îndată ce vei bănuî ceva, pleacă în altă parte. Asta îi va obliga în cel mai rău caz, să-și procure o nouă bandă; și zicînd aceste cuvinte plecă, senină și încrezătoare în dibăcia cu care soțul ei știa să se descurce.

Astfel, în ciuda hotărîrilor sale de la început, Gregory rămase singur. Începuse să se întrebese dacă n-ar fi mai bine să plece, sau dimpotrivă, să rămînă și să învingă obstacolele. La urma urmei, de ce să se lase alungat din singurul hotel confortabil al celei mai apropiate plaje, tocmai acum cînd era mai necesar ca oricînd pentru el să nu se îndepărteze de această regiune, în care mai ales în timpul week-end-urilor, putea să întîlnească regulat pe cei mai mulți dintre prietenii săi politici? Acest loc, afiți de apropiat de oraș, prezenta multe avantaje: un minunat teren de golf, mai multe terenuri de tenis, camere și mîncare fără cusur, iar la capătul peluzei, o încîntătoare vedere spre mare. Afară de asta cea mai mare parte din timp, trebuia s-o petreacă în marele oraș din apropiere. Cercetările lui erau urgente și anevoioase, și ca

să le poată duce la bun sfârșit trebuia neapărat să aibă o locuință confortabilă, unde să se odihnească noaptea și să-și recupereze forțele.

„E frumos aici — își zise el în cele din urmă — și aici am să rămân. Neavînd mașină la îndemînă, unde aș fi putut găsi un loc mai potrivit? De altfel, dacă au de gînd să mă urmărească, m-ar putea dibui oriunde.“

Se obișnuise deci să facă zilnic drumul pînă la oraș, și înapoi, gîndindu-se la ce ar putea să i se întîmple. Pînă la urmă, devenind mai bănuitor, se hotărî să-l caute pe Franck Blount, cu care să discute chestiunea. Blount era un vechi gazetar care debutase ca avocat și apoi devenise remizier. Deși nu părea să aibă prea mulți clienți, totuși starea lui materială era înfloritoare. Burlac convins, frecventa vreo trei cluburi, cîteva hoteluri și o duzină de case particulare care-i erau oricînd deschise. Avea de asemenea o superbă și puternică mașină. Pe vremea aceea, el era mai tot timpul reținut în oraș, iar cînd avea puțin timp liber, și-l petrecea pe coastă. Îi plăcea să joace golf și tenis: întîmplător îi plăcea și pe Gregory, pe care ar fi vrut să-l vadă prosperînd, deși nu prea știa cum să-l călăuzească pe calea cea mai potrivită.

Într-o dimineață, îndată ce ajunse în oraș, Gregory se prezentă la biroul lui Blount, căruia îi expuse cazul.

— Ei, acumă vezi cum stau lucrurile... încheie el, privind obrajii trandafirii și capul aproape chel al prietenului său. Aș vrea să știu ce ai face dacă ai fi în locul meu?

Blount privi gînditor printre clădirile înalte ale orașului, cerul albastru din depărtare, în timp ce bătea cu degetele darabana pe cristalul biroului.

— Știu eu! zise el după un timp, scărpinîndu-și gînditor obrazul. Eu unul, aș duce-o pînă la capăt. Dacă în aceasta e amestecată și o femeie, care pe deasupra mai este și ispititoare, poți să te și amuzi puțin, fără să intri în nici o încurcătură. Toată chestiunea îmi pare ca o foarte agreabilă distracție de vară. Evident că trebuie să fii cu ochii în patru. În locul tău aș cere un permis de port de armă. Dacă vor auzi de asta, în caz că au pus ceva la cale, n-or să se bucure de loc. În al doilea rînd, ar trebui să-ți redactezi o expunere zilnică a activității tale, pe care s-o autentifici la notar. Nici asta n-o să le placă. Ba chiar i-ar putea determina să chibzuiască un plan ceva mai original. De

altfel — continuă el — seara și în zilele weekend-ului nu prea am ce face. Dacă vrei, aș putea să te ajut la nevoie. În cazul că vom fi mereu împreună, nu vor putea face mare lucru fără ca măcar unul din noi să nu observe ceva. Afară de asta vei avea în mine un permanent martor ocular.

Blount se întreba chiar dacă femeia n-ar putea să-l intereseze și pe el.

— Stau la Sunset Point, nu prea departe de aici. La nevoie, pot veni în fiecare seară să văd cum te descurci. Dacă ăștia încearcă vreo șmecherie, mi-ar plăcea să văd cum o ticluiesc. Și zîmbi amabil și îndatoritor.

— Păi tocmai aici e-aici, zise Gregory îngîndurat. Nu vreau să mă las prins în nici un fel de cursă; nu mi-e îngăduit așa ceva. Dacă nu se întâmplă ceva acum, se duce dracului totul. Vorbesc din punct de vedere politic. Și-apoi, mai e și nevastă-mea, și băiatul. Iar de gazetărie sînt sătul pînă-n gît, rosti el uitîndu-se pe fereastră.

— Lasă, nu te mai necăji, încercă Blount să-i dea curaj. În orice caz, fii cu ochii în patru! Iar dacă trebuie vreodată să întîrzi prin oraș, anunță-mă, și voi trece să te iau; și în cazul

că nu voi putea veni, du-te la unul din marile hoteluri unde te vei simți în deplină siguranță.

Cîteva zile, Gregory se întoarse la hotel de vreme, ca să nu-și plictisească prietenul. Își procurase de asemenea un permis de armă, îngreunîndu-și buzunarul de la șold cu un revolver incomod, care nu-i plăcea de fel, dar pe care în fiecare noapte îl ținea sub pernă. Nesiguranța în care trăia începuse să lucreze cu atîta putere asupra imaginației lui, încît i se năzărea că mai toată lumea avea o atitudine bizară față de el, ceea ce îi înțelegea bănuielele. La hotel orice figură nouă îl enerva. Era încredințat că exista un grup de oameni, în legătură cu doamna Skelton, care îi pîneau fiecare mișcare; simplă impresie, pe care nu și-o putea dovedi nici chiar lui însuși.

„E ridicol, își spuse el în cele din urmă. Mă comport întocmai ca un copil de cinci ani speriat de întuneric. Cine oare ar putea să-mi facă vreun rău?“ Și începu deci să scrie nevestei-si scrisori în care rîdea singur de temerile sale, încercînd astfel să-și recapete indiferența și calmul de odinioară.

Nu-i fu totuși cu putință, fiindcă puțin după aceea se întîmplă ceva care-l tulbură nespus de

mult, sau mai bine zis el făcu o dramă dintr-o serie de incidente despre care s-ar fi putut cel mult spune că erau cam ciudate. Într-o seară așadar, pe la nouă, în ciuda sfaturilor lui Blount, se hotărî să se întoarcă la „Triton Hall“, fără să fi cerut ajutorul prietenului său.

„N-are nici un rost ! Blount o să-și închipuie că sînt cel mai fricos om din lume. Și apoi pînă acum nu s-a întîmplat nimic și de altfel mă îndoiesc că vor merge prea departe“, își spunea el, încercînd să se mîngie cu gîndul că oamenii sînt poate mai cumsecade decît și-i închipuiau.

Totuși, după ce ajunse la Triton, și coborî din trenul ale cărui palide lumini dispăreau acum pe după coline, se întrebă dacă nu procedase cam pripit. În stația Triton nu se vedea aproape niciodată șipenie de om, în afară de primele ore ale dimineții, și pe la șapte seara. În noaptea aceea părea mai pustie ca niciodată. El era singurul călător care coborîse. Cei mai mulți vizitatori circulau în mașini proprii pe altă șosea. De ce oare nu urmase sfatul lui Blount, se întrebă el, examinînd cu atenție cîmpia pustie dimprejur ? De ce nu-l chemase, sau de ce nu rămăsese în oraș ? Nici soluția închirierii unei mașini nu ar fi fost mult mai

fericită, căci după cum susținuse Blount, ar fi oferit adversarului, un foarte bun prilej de atac. Cel mai nimerit lucru ar fi fost să rămînă în oraș sau să se înapoieze cu mașina lui Blount. Tot gîndindu-se așa, o porni de-a lungul drumului singuratic și larg, luminat doar de șase mici lămpi electrice, așezate la mare distanță una de alta.

Mergea pe șosea binecuvîntînd faptul că avea de parcurs un drum scurt, doar de cîteva sute de iarzi¹, că era bine înarmat și în sfîrșit că era un bărbat puternic, ceea ce-i îngăduia să înfrunte orice adversar. Deodată, la o cîștură a drumului, apărură o mașină care opri brusc la o mică distanță, în fața lui. Coborîră doi oameni. Evitînd lumina farurilor, care de altfel de abia licăreau, ei începură să cerceteze o roată. Chiar de la început lui Gregory îi părură ciudată lumina atît de slabă a farurilor și oarecum suspectă oprirea mașinii, la o oră atît de înaintată, tocmai în dreptul acestei cîșturi singuratic, și aceasta chiar în momentul cînd trecea el pe acolo. De ce oare prezența celor doi oameni îl impresiona atît de mult, încît

¹ Iard = unitate de măsură engleză, egală cu 0,9144 m.

i se încrețise pielea, și i se zbîrlise părul pe eap ? Când ajunsese în dreptul mașinii, căută s-o ocolească, trecînd pe cealaltă parte a șoselei. Dar unul dintre cei doi oameni lăsă roata și veni spre el. În mod automat, împins de o forță ce-i scăpa de sub control, scoase revolverul din buzunarul de la șold și-l virî în buzunarul hainei. În același timp se opri și strigă către necunoscut :

— Stai pe loc, domnule, sînt înarmat, și n-am poftă să te apropii de mine. Dacă mai faci un pas, trag. Nu știi cine ești și nici dacă-mi ești prieten sau dușman ; așa că nu mișca. Și acum, dacă ai nevoie de ceva, vorbește de unde ești.

Necunoscutul se opri și păru mirat.

— Voiam să-ți cer un chibrit — spuse el — și totdeodată să-mi arăți drumul spre Treger's Point.

— N-am chibrituri — răspunse Gregory furios — iar Treger's Point e în cealaltă parte... Dacă vii dinspre hotel, de ce n-ai întrebai înainte de-a pleca și de ce n-ai cerut și chibrituri tot acolo ? Făcu o pauză, în timp ce omul din umbră părea să-l examineze plin de uimire.

— Perfect, răspunse acesta cu indiferență. Nu-mi trebuie nimic din ceea ce nu vrei dum-

neata să-mi dai. Dar în loc să se întoarcă la mașină rămase acolo unde se afla, urmărindu-l cu privirea.

Lui Gregory i se păru că pielea de pe ceafă i se ridicase ca o blană de pisică. Simți furnicături în tot corpul cînd scoase amenințător revolverul din buzunar.

— Acum am să vă ocolesc pe amîndoi, le strigă el. Sînt înarmat, și vă anunț că la primul gest trag. Dacă nu faceți nimic, n-o să pățiți nimic. Nu mișcați... Înainta acum, privindu-i și ținîndu-i în bătaia armei. Nu mișcați ! continuă să le strige în vreme ce se îndepărta de șosea. Și pe cînd oamenii îl priveau oarecum uluiți, se întoarse brusc și o luă la fugă. Lac de sudoare și cu răsufierea tăiată, nu se mai opri decît cînd puse piciorul pe scara hotelului.

„Aceasta va fi ultima mea călătorie de unul singur“, își făgădui el solemn.

Cînd îi povesti lui Blount pătania, acesta nu păru să-i împărtășească temerile. Nu era de crezut că cineva ar fi putut să aleagă un loc atît de deschis în care să-l aștepte ca să-l ucidă. Ar fi putut să coboare și alți călători din trenul cu care venise el : de asemenea, nu era imposibil ca o mașină rătăcită să fi trecut pe acolo.

Oamenii aceia or fi avut într-adevăr nevoie de chibrituri și poate că nu trecuseră de loc pe la hotel. De la răscruce mai pornea un drum, care nu ducea spre „Triton Hall“.

Totuși Gregory continuă să creadă că necunoscuții îi pusese rău. Nu putea spune de ce credea așa... Se mulțumea să numească asta intuiție.

Peste vreo două zile se petrecu un fapt, care privit în lumina primului incident, îi păru foarte semnificativ : doamna Skelton începu să fie din ce în ce mai atentă și mai îndatoritoare în ceea ce privește confortul și traiul lui de toate zilele, pe care voia să i-l facă mai plăcut. Ea obișnuia să mănince la una din mesele cu vedere la mare, de cele mai multe ori cu unul sau cu amândoi prietenii ei, agenții de schimb, la care uneori se mai adăugau și alți cunoscuți veniți dinafară. În mod obișnuit, însă, al patrulea scaun era liber, așa că Gregory fu în curînd invitat să-l ocupe. Iar cînd se întîmpla să sosească și Blount, se aducea numaidecît și un al cincilea scaun. La început Gregory șovăise să accepte, dar în cele din urmă cedase stăruințelor lui Blount, care părea să facă mare haz de doamna Skelton. O găsea amuzantă, bine îm-

brăcată, plăcută și cu o fire veselă, pe scurt o ideală camaradă pentru viața de plajă.

— Ascultă-mă pe mine, băiete, e o femeie interesantă, îi spuse Blount într-o seară după cină, pe cînd se plimbau cu automobilul. O femeie de viață. Are patruzeci de ani și e blondă. Îmi place, sînt absolut sigur că-mi place. De escroacă, sigur că e escroacă. Dar joacă bine bridge și e foarte pricepută la golf. A încercat cumva să te descoase ?

— N-am observat nimic deocamdată, răspunse Gregory. Pare destul de prostuță. De altfel nu e aici decît de trei săptămîni.

— Ar trebui să vedem ce putem afla despre ea. Am o vagă bănuială că e amestecată în afacerea asta. Ar putea să fie informatoare a lui Tilney. Dar mai bine să jucăm partida pînă la capăt și să vedem ce o să iasă. Eu am să fiu draguț cu ea de hatîrul tău, iar tu fă același lucru pentru mine.

Și lucrurile păreau să meargă de minune datorită acestei strînse camaraderii. Trecuseră abia cîteva zile de cînd Gregory se așezase pentru întîia oară la masa doamnei Skelton, cînd aceasta îl anunță în taină, cu aerul de a-i împărtăși o informație ascunsă și de o mare

importantă, că o prietenă a ei, o foarte talentată și inteligentă fată din West, Imogene Carle, fiica bogătaşului Brayton Carle din Cincinnati, va veni să stea cu ea. Se pare că doamna Skelton cunoscuse pe părinții fetei la Cincinnati, cu cincisprezece ani în urmă. Imogene era marea ei slăbiciune. Acum se afla în vizită, la familia Wilson Fletcher, la Gray's Cove, pe riul Sound, însă părinții fetei fuseseră convinși de doamna Skelton, s-o lase cîtăva vreme la mare în tovărășia ei. Imogene nu avea decît douăzeci de ani, și doamna Skelton trebuia să-i servească de mentor. N-ar vrea și domnii să-i dea o mînă de ajutor? Dacă ar fi amabili — și spunînd aceasta, îi cuprindea pe toți într-o singură privire — ar ajuta-o s-o distreze pe tînăra ei prietenă. Nu-i așa că ar putea să fie minunat? Imogene Carle era un deliciu de fată, deșteaptă, atrăgătoare, o dansatoare și o pianistă desăvîșită, pe scurt, plină de nenumărate și variate însușiri. Era perfecțiunea întruchipată. Și mai presus de orice, era de o frumusețe rară; avea un păr bogat, castaniu, ochi căprui și un ten ca o floare... Cît timp a durat descrierea idealei fături, Gregory și Blount n-au schimbat nici

măcar o privire. Mai tîrziu însă, cînd se întîlniră pe terasă, Blount își întrebă prietenul:

— Ei, ce zici de asta?

— Ce să zic; bănuiesc că o să ne simțim bine cu fata. În tot cazul, doamna Skelton se pricepe să-i facă reclamă. Și e interesant să te gîndești că o să avem de-a face cu o făptură atît de perfectă! Nu-i așa? Și rîse.

Cîteva zile mai tîrziu, frumoasa vizitatoare își făcu apariția. Toate făgăduielile doamnei Skelton fuseseră depășite cu prisosință. Imogene era într-adevăr frumoasă. Gregory o văzu pentru prima oară seara, pe la ora șapte, cînd intra în restaurantul hotelului. Era cum spusese doamna Skelton, tînără, de cel mult douăzeci și unu de ani, ochii ei cenușii aveau reflexe castanii, iar părul, pielea și mîinile ei răspîndeau o lumină dulce. Părea naturală și fără pretenții, veselă și zîmbitoare. Fără să fie perfectă sau rafinată, era destul de inteligentă, și mai ales plăcută, foarte plăcută la privit. Ședea la masa doamnei Skelton, unde agenții de schimb se întreceau s-o asalteze cu amabilități. Și Blount o plăcu de la prima vedere.

— Ascultă, Gregory — începu el — e o fru-

mușeje. Nu-i așa ? Cred că o să trebuiască să te apăr împotriva ta însuși. Am să-ți explic cum o să procedăm. Eu am să te salvez pe tine, iar tu ai să mă salvezi pe mine. Bătrîna știe să le aleagă și Tilney de asemenea. Ei, acum băiete, vezi, bagă de seamă. Și spunînd aceasta, figura lui căpătă o expresie care arăta că abia așteaptă să cadă și el victimă fetei.

Gregory rîdea, dar oricît de prevenit ar fi fost, nu putea rămîne indiferent. Fata, făcînd parcă dinadins, se arăta cu mult mai atașată de doamna Skelton și de însoțitorii acesteia, decît de Gregory și Blount. Părea sau, în tot cazul, pretindea că e perfect sinceră și că nici habar nu avea de rolul de sirenă pe care se putea prea bine să fi primit să-l joace. La rîndul lor ei se prefăceau că nu bănuiesc nimic. După-masă, Gregory anunță foarte vesel pe prietenul său că în ceea ce-l privește fata n-avea decît să-l seducă. El era gata. Între timp, încetul cu încetul, și aceasta începînd chiar din primele seri, Gregory avu sentimentul că el era cel vizat. O surprinsese de mai multe ori aruncîndu-i priviri, cînd sfioase, cînd șirete, cînd și una și alta. Se convinse așadar cu în-căpățînire, și cu oarecare lipsă de modestie,

că el fusese ales ca victimă. Cînd împărțîși temerile sale lui Blount, acesta se mulțumi să rîdă.

— Nu fi așa de încrezut ! îi spuse el, se poate foarte bine să nu fii tu. În tot cazul aș vrea să fii în locul tău. Voi încerca s-o fac să nu se mai uite la tine. Și asemenea celorlalți bărbați din jurul fetei, începu să se ocupe intens de ea.

Dar Gregory nu se simțea liniștit. O supra-vegheea de aproape, în timp ce ea ciripea voios, povestind tot felul de întîmplări ; cum își petrecuse iarna la Cincinnati, sau cum se scăldase în mare la Beauchampton, unde fusese de curînd ; mai ales vorbea de o croazieră pe un iaht, care i se promisese, despre tenis și golf. Era o perfectă jucătoare de tenis, ceea ce avea s-o dovedească mai tirziu. De cîte ori juca cu Gregory, îl făcea să alerge și să transpire neîncetat. El încerca să afle dacă ea îi făcea sau nu avansuri, dar nu putea descoperi nimic. Era foarte echitabilă în acordarea favorurilor sale. Cum începea dansul în salonul din dreapta, alegea întîi pe unul dintre agenții de schimb, apoi pe Blount.

Și Blount, și doamna Skelton, și remizierii aveau mașină proprie. Cu toate că Blount se

afla aproape întotdeauna cu ei, totuși, cînd se organiza cîte-o excursie, după-masă sau seara, Gregory era îndeobște invitat să meargă într-una din celelalte mașini. El continua să-i suspecteze și nu primea să meargă decît dacă Blount fusese poftit și el. Erau apoi partidele de whist, pinochle, sau poker, de la hotel, la care amîndoi luau parte, fiindcă erau rugați stăruitor să joace. Gregory nu dansa, iar Imogene obișnuia să-l dojenească : De ce nu voia să învețe ? Dansul era doar atît de frumos ! O să-l învețe ea. Cînd apărea în mijlocul perechilor de dansatori, Gregory nu se putea împiedica să nu se minuneze : era atît de grațioasă, atît de plină de viață... Blount își dădea seama de ceea ce se petrecea cu prietenul său, și îl tachina. Dar pe de altă parte și el personal găsea că Imogene era o camaradă bună și o femeie interesantă. Gregory găsea că e într-adevăr uluitor (în cazul cînd bănuielile lui ar fi întemeiate) cum un individ de teapa lui Tiley izbutise să folosească pentru realizarea mașinațiilor sale murdare o fată atît de atrăgătoare. Era de necrezut că o ființă de douăzeci și unul de ani, frumoasă și capabilă să se distingă în atîtea feluri, ajunsese să fie ținta bănuielilor lui. O asemenea

făptură admirabilă să accepte să joace rolul unei escroace ! Ce obligație o silea, sau ce câștig o ademenea ?

— Băiete, nu cunoști lumen asta, îi spunea Blount neîncetat. N-au nimica sfînt. În politică oamenii sînt în stare de orice, absolut de orice. Politica nu seamănă cu celelalte ocupații omenești. Zi-i politică și gata. Ai să spui că sînt cinic, dar — ce vrei ? — asta este. Uite chiar investigațiile tale, ce dovedesc ?

— Știu — răspunse Gregory cu gravitate — dar totuși o fată ca asta...

Pînă la urmă încercă chiar să-l convingă pe Blount că ei se înșelau. Imogene poate să fie și totuși poate și să nu fie o aventurieră. Nu e de loc imposibil ca ei amîndoi s-o nedreptățescă, și pe ea, și pe alții, tot atît de nevinovați.

În definitiv, tot ce aflaseră ei despre doamna Skelton coincidea perfect cu ceea ce declarase ea încă de la început, și anume că este proprietara și directoarea unei foarte prospere agenții teatrale. Se poate prea bine ca ea să fi cunoscut și timpuri mai bune și rudele cu care se laudă să fie reale. Uneori lui Gregory i se părea că i se învălmășesc gîndurile, ca unui om nehotărît, zăpăcit, buimăcit, pe care l-ar ataca dușmanii

pe întuneric. În concluzie, amîndoi erau de acord că tot ce aveau ei mai bun de făcut era să rămînă pe loc, pînă la urmă, orice s-ar întîmpla. Partida era interesantă, chiar foarte interesantă. În tot cazul — după cum spunea Blount — aceasta arată profunzimea putregaiului politic pe care Gregory încerca să-l dezvăluie opiniei publice, putregai pe care pînă acum nici el nu-l bănuise cît e de adînc.

— Nu te lăsa, stăruia Blount plin de entuziasm. Cine ştie ce poate să iasă de aici ! Asta te poate ajuta să fii ales la clubul unde doreşti să fii membru. Cîştig-o pe fată de partea ta ! De ce nu ? La urma urmei, ar putea să se îndrăgostească de tine. Pe urmă vezi ce iese din asta. Nu poţi cădea în capcană așa, cu ochii deschişi !

După un timp, Gregory ajunsese să admită tot ce spunea prietenul său. Şi pe deasupra, fata asta atît de seducătoare începuse să-l atragă într-un chip foarte subtil. Nu cunoscuse şi nici măcar nu mai văzuse vreodată o astfel de femeie. Pentru el era un joc nou, misterios şi foarte atrăgător. Devenise mai elegant şi mai curtenitor. Totuşi, în fiecare zi îşi scria raportul, cu tot ce făcuse în ajun, iar seara se întorcea din

oraş, fie în maşină cu Blount, fie devreme, cu trenul. Era greu de închipuit că ducînd o astfel de viaţă ar putea fi pus într-o situaţie compromiţătoare. Şi totuşi... Poţi să ştii ?...

Viaţa hotelurilor de pe litoral era mai puţin convenţională ca în alte hoteluri. Aşa că uneori, seara, raporturile dintre Gregory şi Imogene deveneau mai intime. Descoperise că Imogene cînta la pian şi din gură, şi ascultînd-o, constata că avea o fire pasionată şi senzuală. Era mult mai rafinată decît i se păruse la început. Avea uneori o expresie stranie, o alintare îmbietoare a buzelor, o privire seducătoare, pe care o acorda tuturor — lui inclusiv. Acuma cînd presupusul atac secret îşi pierduse caracterul de noutate, amîndoi îndrăzneau să glumească cu ea, ba chiar să facă vagi aluzii la dubioasa ei misiune. După vreo trei săptămîni de la sosirea ei, într-o zi, Blount se apropie de Imogene care şedea cu Gregory pe terasa principală a hotelului, în mijlocul mulţimii de vizitatori. Cu o privire echivocă şi cu un zîmbet cinic o întrebă :

— Ei, cum merg manoperele astă-seară ?

— Care manopere ? întrebă ea, uitîndu-se la el cu un aer de totală nevinovăţie.

— Ei, manoperele... prinderea în capcană a victimei !... O femeie tânără și frumoasă e oare în stare de altceva mai bun ?

— La mine faci aluzie ? făcu ea surprinsă și cu o expresie de nevinovăție jignită. Aș vrea să știi că nu doresc să seduc pe nimeni, și cu atât mai puțin pe un om însurat. Dinții ei albi străluciră într-un zîmbet șiret.

Gregory și Blount îi urmăreau cu luare aminte orice mișcare.

— Ah, sigur că nu — îi răspunse Blount — nu un om însurat, sînt convinși. De altfel nu mă gîndeam neapărat la dumneata. Vorbeam de viață în general.

— Da, știu, o întoarse ea cu dulceață. Și eu glumeam. Amîndoi bărbații riseră.

— Se descurcă bine fata ; nici n-a clipit măcar. Nu găsești ? observă Blount cînd rămăseră singuri. Și Gregory fu nevoit să recunoască.

După cîtva timp, Gregory încercă la rîndul său s-o descoase. Imogene ieșise din sala unde avusese loc un mic concert de pian și unde ea păstrase tot timpul o atitudine grațioasă, de statui. Pentru cine oare poza ? Gregory își dădea seama că știuse că este privită din locul în care se aflase el.

— E o meserie grea și fără prea mare câștig, îi zise el cu o aparentă indiferență.

— Ce vrei să spui, nu prea înțeleg ! și-l privi întrebătoare.

— Nu înțelegi ? și rise ușor. Ce să-i faci, așa sînt eu ! Enigmatic. Îmi place să vorbesc în felul ăsta. O mică aluzie la un complot din umbră nu trebuie să te facă să te superi pe mine. Nu poți înțelege decît dacă ai ști ce știu eu.

— Bine, atunci spune-mi și mie ce știi și eu nu știu.

— Nimic precis, doar o bănuială. N-o lua în seamă.

— Zău, sînteți foarte ciudați, dumneata și domnul Blount. Tot timpul spuneți lucruri ciudate și pe urmă adăugați că nu au nici o însemnătate. Și care e misterul în toată afacerea asta ? Gregory care continua să rîdă, îi explică :

— Știi ce, te găsesc extrem de interesantă, ești un tip. Te studiezi tot timpul.

— Da ? se miră ea deschizînd ochii mari și ridicînd puțin sprîncenele. Foarte interesant ! Și ai decis din ce categorie de femei fac parte ?

— Nu, încă nu. Dar dacă aparții genului căruia cred că-i aparții, atunci ești foarte deș-

teaptă. O să trebuiască să-ți înmînez coroana de lauri pentru asta.

— Într-adevăr ești o enigmă pentru mine, zise ea cu seriozitate. Nu te înțeleg absolut de loc. Nici nu știu despre ce vorbești. Dacă lucrul la care faci aluzie are cel mai mic sens, atunci aș dori să mi-l spui și mie, clar și pe față. Iar dacă n-are sens, aș dori să nu mai vorbești de loc de asta.

Gregory o privi pătrunzător. În glasul ei deslușea o ciudată sfidare.

— Te rog iartă-mă, spuse el ușor nedumerit. Am vrut doar să te necăjesc. Nu vorbeam serios.

Imogene se sculă și plecă, iar el rămase pe terasă, umblînd în sus și în jos în așteptarea lui Blount. Cînd acesta din urmă sosi, îi povesti întîmplarea.

— S-ar putea foarte bine să ne fi înșelat. Nu poți niciodată să știi. Oferă-i totuși mai multe prilejuri să-și dea pe față jocul. E imposibil să nu se întîmple ceva.

Gregory avea cîteodată impresia că doamna Skelton și alții cîțiva o ajutau în ascuns pe Imogene să facă un lucru pe care el nu reușise să-l dibuiască. Fără să fie un încrezut, avea simțămîntul că uneori era obiectul unor lucră-

turi aproape neobservate. În ciuda celor întîmplate între dinșii pînă acum, Imogene îi vorbea prietenește și nu părea să-l ocolească. Dimpotrivă, îl căuta.

Într-o zi, un evreu mic de statură, foarte îngrijit și elegant, cu o mutră încrezută și șireată, se instală undeva în hotel. Venea și pleca neîncetat și părea că nu cunoaște nici pe doamna Skelton și nici pe prietenii ei. Totuși, într-o dimineață, pe cînd hoinărea printre niște dune care aveau un mic golf din vecinătate, Gregory văzu pe evreu (care semăna cu o furnică) plimbîndu-se împreună cu Imogene. Mirarea îi fu așa de mare încît se opri ca trăsnit. Primul gînd îi fu să se apropie pe furiș, ca să fie absolut sigur de ceea ce văzuse. Dar cum ei veneau acum încet spre dinșul, nu mai putea fi vorba de o părere. Așa că pînă la urmă, se retrase în grabă. Seara la masă Blount, care fusese pus la curent, văzîndu-l pe evreu că intră șanșos și se așază mai departe la o masă, observă în treacăt :

— Pare a fi un nou vizitator.

Doamna Skelton, Imogene și unul dintre agenții de schimb care era de față examină

pe noul venit cu o privire nepăsătoare, pe care o aorzi de obicei necunoscuților.

— Habar n-am — răspunse agentul — e prima oară că-l văd. Mă prind pe o mie de dolari că e negustor de haine gata.

— Pare a fi bogat, oricine ar fi, comentă Imogene cu naivitate.

— Mi se pare că a sosit joi. Nu are aerul să fie cineva cunoscut, zise doamna Skelton cu răceală. Și trecură la alt subiect.

Gregory era tentat să denunțe pe loc duplicitatea tinerei fete și a prietenilor ei. Dar se gândi că e poate mai bine să aștepte și să observe. Toată povestea începuse să devină interesantă. Dacă erau în stare să mintă în halul ăsta, desigur că plutea ceva în aer, că se pregătea ceva. Era o escroacă! Dar o escroacă încântătoare. Interesul lui Gregory pentru doamna Skelton și prietenii ei creștea văzînd cu ochii.

Urmă episodul misterioasei mașini albastre de curse. O namilă de automobil, greu, frumos, ostentativ și impunător, cu un motor care scoatea un sunet metalic neobișnuit ce străbătea departe prin aerul limpede, pînă dincolo de dunele din preajma mării. Gregory află ulterior

de la doamna Skelton că mașina aparținea unuia din cei patru tineri bogați care-și petreceau vara la un hotel situat cu o milă mai la vest de „Triton Hall“. Proprietarul automobilului, tînărului Castleman, era fiul și moștenitorul unei familii foarte avute și bun prieten cu doamna Skelton, care îl cunoscuse în oraș cu prilejul unor afaceri. Toți patru se instalaseră pe coastă, după sosirea lui Imogene — explicase doamna Skelton — mai ales ca s-o ajute să distreze pe tînăra fată. De cîte ori veneau la „Triton“, tinerii erau văzuți în aceeași mașină. Atît Castleman cît și prietenii săi erau îmbrăcați luxos, dar fără gust. Jucau tenis și bridge, erau la curent cu ultimele spectacole și dansuri la modă, cunoșteau cele mai căutate băuturi. Erau foarte veseli și mondeni, cel puțin trei dintre ei. Toți erau cucerți de Imogene. Dar de la o vreme, doamna Skelton îi destăinuî lui Gregory că are de gînd să nu mai permită nimic din ceea ce ar putea displace părinților fetii. Dimpotrivă Gregory și Blount, bărbați serioși și de o perfectă discreție, erau întotdeauna bineveniți.

De altminteri, aproape în fiecare zi, doamna Skelton, cînd ieșea să se plimbe fie în mașina

ei, fie în mașina lui Castleman, îl lua cu ea și pe Gregory, dacă acesta primea, cât și pe Imogene. Blount însă, fusese de la început și continua să fie absolut potrivnic acestui obicei.

— Ți-am mai spus, nu rămîne niciodată singur cu ea, sau cu ea și cu vreun alt prieten de al ei, în altă parte decît pe terasa hotelului. Te urmăresc, și meseria începe să li se pară grea. Își dau mare osteneală. Au să se demaște singuri într-un fel sau altul, mai curînd decît crezi. Nu există nici o îndoială. Vor să scape de mine. Tu însă nu-i lăsa. Sau atunci pune pe altcineva în locul meu. Nici nu-ți trece prin minte cum și unde au să te prindă. Așa se ticluiește o capcană. Ia-mă cu tine sau cel puțin fă în așa fel încît să se folosească de mașina mea, și găsește pe cineva care să mă înlocuiască. În felul acesta ai să poți fi stăpîn pe situație măcar parțial.

Dar Gregory nu avea de loc poftă să introducă vreo schimbare în planurile sale. La fel ca și în trecut, ori de cîte ori primea o invitație, aceasta era adresată implicit și lui Blount, deși nici doamnei Skelton și nici prietenilor ei nu le prea făcea plăcere. Veșnica prezență a lui Blount nu avea însă aerul s-o supere pe Imo-

gene. Doamna Skelton, în schimb, se văita mereu : „Este oare neapărat necesar să-l așteptăm ?“ sau : „N-are să fie niciodată posibil să mergem fără el ?“

Gregory le explică în repetate rînduri că Blount era un vechi și drag prieten al lui. Ei hotărîseră să petreacă vara împreună, mai ales că Blount nu avea nici o treabă pentru moment... Ceilalți se prefăcură că-l cred și după asta Blount se arată întotdeauna gata să-l poftească pe Gregory în mașina lui.

Și cu cît aceste mici incidente erau mai numeroase, cu atît doamna Skelton propunea cu prefăcută inocență cît mai dese excursii, după planurile ei. S-ar putea face — spunea ea — o plimbare foarte interesantă, printre pini, peste dune, la un hotel din vecinătate unde se afla un admirabil pavilion și unde i-ar plăcea să meargă, dar numai cu Gregory. Iar de cîte ori acesta consimțea, în momentul cînd erau gata să plece, apărea și Imogene, care cerea să meargă cu ei. Atunci doamna Skelton își reamintea că își uitase umbrela, sau geanta sau batista și se întorcea s-o ia, lăsînd pe cei doi tineri să plece înainte. Gregory însă prefera să

aștepte pînă ce se întorcea doamna Skelton. Nu se lăsa prins așa de ușor.

Și totuși, în ciuda acestei atmosfere de suspiciuni și nesiguranță, Imogene și Gregory deveniseră foarte buni prieteni. Își dădea seama că ea îl plăcea. Imogene îl privea cu ochi mari și cu o ușoară dilatare a nărilor. Dar ce anume însemna aceasta ? Iar cînd se așeza lîngă el, se arăta atît de drăguță, de înțelegătoare, de calină... În ultimul timp încercase să-l învețe să danseze și îl dojenea cu cuvinte aproape afectuoase. De pildă : „Vai, băiat rău ce ești !” sau odată cînd el scăpă ceva pe jos, îi zise : „Ești un papă-lapte, și așa mare și puternic cum ești, abia pot să te conduc”.

În ciuda sîcîielilor pe care i le pricinuia fata nu se putea împiedica de a o găsi foarte frumoasă. „Ce ten ! Își zicea el, ce păr strălucitor și mătăsos ! Dar ochii... cenușii-căprui, severi și totuși blînzi...” Nasul îi era mic și drept, buzele cărnoase... buza superioară avea o ispititoare arcuire care o făcea să semene cu o englezoaică. Și avea un mod tulburător de a se uita la el cînd erau singuri...

Dar să revenim la cursa nebunească a mașinii albastre. Într-o seară, invitați de doamna Skel-

ton se duceau la Bayside, localitate la o jumătate de ceas cu mașina. Blount era și el cu ei. Străbătuseră abia zece mile cînd i se păru lui Gregory că aude zgomotul caracteristic al unui motor puternic. Semăna cu zumzetul unei albine sau al unei viespi prinse sub un pahar. Avea ceva fioros, sălbatic. Imediat, Gregory recunoscuse zgomotul marelui automobil albastru a lui Castleman. De ce, se întrebă el, trebuia să-l audă de cîte ori ieșea ? Și, involuntar, îi atrase atenția lui Imogene :

— Parcă ar fi mașina lui Castleman, nu ți se pare ?

— Ba da, răspunse ea cu candoare. Mă întreb dacă ea o fi !

Și Gregory nu se mai gîndi la asta. În altă zi însă, trecînd cu mașina pe o șosea îndepărtată, auzi din nou zgomotul motorului mașinii albastre care huruia pe alt drum din apropiere ; apoi obișnuitul grup sosi la acelaș han la care oprise și Gregory, doamna Skelton, Blount și cu Imogene.

Atunci el înțelese tîlcul acestei apariții. Ultima dată, după ce auzise automobilul, ca de altfel în toate celelalte dăți, zgomotul fusese imediat urmat de sosirea mașinii albastre la hotelul său

hanul de pe șosea, unde se găsea și el cu Imogene și Blount. De fiecare dată mașina aducea același grup de oameni tineri, care se intitulau „cavalerii veseliei“ și care aveau aerul că se plimbă fără destinație precisă, și că tocmai au picat acolo, pe neașteptate... Acum își reamintea ! (fapt confirmat de vigilantul Blount). Dacă cumva mașina nu se auzea și băieții nu soseau imediat după ce Gregory și cu grupul său ajungea la vreo destinație, atunci doamnă Skelton sau Imogene se îndreptau brusc către garderobă și, puțin timp după asta, mașina se auzea în depărtare, iar „cavalerii veseliei“ își făceau apariția. Dar pentru ce ? Cum ar fi putut să-l compromită ? Cum ?

Într-o noapte, după ce doamna Skelton îi lăsase la unul din aceste hanuri și înainte de apariția „cavalerilor veseliei“, Gregory ședea pe marginea unui balcon cu vedere spre o pădurice de brazi. Deodată i se păru că aude, departe, mugetul bestiei, care din cînd în cînd semăna și cu un lătrat de copoi ce adulmecă o urmă. Era un zgomot straniu, venit parcă din altă lume, sau pe care noaptea îl făcea să pară așa. După cîteva minute sosiră bineînțelese cei patru prieteni, în elegante costume de vară,

părînd surprinși că-i găseau pe toți acolo. Atîta subtilitate îl făcu pe Gregory să simtă fiori reci. Ce îngrozitor lucru să urmărești un om ca pe un vînat ! Viața politică avea ascunzături teribile. Ce important trebuie să fie pentru oameni ca Tilney și prietenii săi să aibă controlul fondurilor de milioane al marilor orașe, dacă pentru asta găseau necesar să urzească asemenea comploturi împotriva unui om care făcea investigații de unul singur. Ce crime ! Ce înstrăinări de fonduri ! Ce bine cunoștea el unele din mașinațiile astea ! Și ce aproape era momentul cînd le va putea da pe față ; cînd va putea să denunțe pe criminali, cînd va fi în stare să-i gonească, să-i îndepărteze de la tezaurul public, de la beneficiile și onorurile funcțiunilor înalte.

Acestea erau motivele pentru care căpătase o așa de mare importanță în ochii lor, el, un simplu gazetar, ajuns la situația pe care o avea fără să se fi bucurat de vreo protecție și care conducea o agenție de informații — opera lui. În fond, ce murdară, sumbră și perfidă era toată această afacere ! Ce urmăreau oare, aceste două femei surizătoare care ședeau lingă el și aceste secături, stîlpi de cafenele, cu obrajii lor trandafirii și manierele lor afabile ? Ce pu-

teau să vrea de la el ? Și cum se va isprăvi toată povestea asta ?

Pe cînd doamna Skelton, Imogene, Blount și cu Gregory se pregăteau să se întoarcă acasă, iar Castleman și cu pretenii săi se urcau în mașina acestuia, niște indivizi, pe care nici Blount și nici Gregory nu-i mai văzuseră pînă atunci, intrară în vorbă cu cele două femei, convingîndu-le în cele din urmă, să se înapoieze cu mașina lor. Doamna Skelton se scuză, explicînd că necunoscuții erau niște vechi prieteni pe care nu-i mai văzuseră de mult, și că dealtfel se vor întîlni cu toții la hotel, unde vor face o partidă de bridge. Blount și Gregory, lăsați singuri, hotărîră să taie pe un drum mai scurt ca să sosească acasă înaintea lor. Manevra le păru-se interesantă. Pe cînd înaintau pe șosea, străbătînd o porțiune mascată în întregime de copaci, o puternică mașină, venind din direcție opusă, cu faruri orbitoare și gonind nebunește, se năpusti asupra lor. Deși Blount dădu dovadă de o surprinzătoare dibăcie, reușind să intre în primul gard și în primul grup de copaci, adversarul se avîntase totuși cu atîta viteză și trecuse așa de aproape de ei, încît le atinse roata stîngă de la spate.

— Mașina lui Castleman ! șopti Blount, după ce ea dispăru. L-am văzut și pe el. Am fost la un pas de moarte.

— Ce zici de asta ? exclamă Gregory sarcastic. Mă întreb dacă n-au să se întoarcă să vadă rezultatele.

Pe cînd vorbeau se auzi într-adevăr mașina care se întorcea...

— Ascultă, chestiunea începe să devină serioasă. Nu-mi place de loc cum merg lucrurile, murmură Blount. Mașina lor putea să ne facă praf fără ca ea să se zgîrie măcar. Și acum a se întorc ! Vezi, stai la pîndă. Bine că sîntem înarmați. Sper că ai revolverul la tine ?

Celălalt grup se apropie cu destulă obraznicie:

— *Hallo !* S-a întîmplat ceva ? strigară ei de la distanță. Sîntem dezolați. Apoi, ca și cînd abia i-ar fi recunoscut, Castleman exclamă : Ei, asta e bună, să mă bată Dumnezeu dacă nu e Gregory, în persoană ! Și cu Blount ! E nemaipomenit ! Sînt dezolat. A fost un accident ; mi s-a stricat bara de direcție.

Gregory și Blount se hotărîseră să ducă treaba pînă la capăt, ba chiar să răspundă cu gloanțe la prima încercare de atac. Din fericire, situația fu în bună parte salvată de o a treia mașină,

în care se găseau patru oameni mai vîrstnici care, văzîndu-i în pădure iar cealaltă mașină staționînd alături, se opriră să întrebe ce se întîmplase. Gregory avu prezența de spirit să-i facă pe noii veniți să mai zăbovească.

— Domnule, nu te supăra dacă te rog să stai aici, pînă pleacă cealaltă mașină, îi șopti el unuia din cei patru necunoscuți care ajutau pe Blount să-și despotmolească mașina. Cred că n-a fost un accident. Am impresia că au venit peste noi intenționat, ca să ne zdrobească, dar nu sînt încă sigur. În orice caz, n-aș vrea să fim lăsați singuri cu dînșii.

Stînjiți astfel de noii-veniți care acum păreau hotărîți să rămînă, Castleman și prietenii lui nu încetau să-și ceară scuze, oferindu-și totdeauna serviciile. Uitaseră, chipurile, ceva la han, de aceea s-au întors din drum. Cînd au ajuns în punctul unde se întîmplase accidentul și au văzut farurile mașinii lui Blount, au vrut să oprească, dar ceva se defectase la bara de direcție. Au încercat să vireze, dar era cît p-aci să se facă praf și ei... Era oare ceva stricat la mașina lui Blount? Ei erau gata să plătească orice reparație. Blount și Gregory îi încredințară că totul era în regulă: le primiră scuzele

cu prefăcută voie bună, dar refuzară orice fel de ajutor din partea lor.

După plecarea acestora, Blount și Gregory, escortați de cei patru străini, porniră către hotel, acum cufundat în întuneric și tăcere. Ce lucru de necrezut! Își tot zicea Gregory. O mare metropolă ca asta, împănată cu comploturi și toate pentru jaf! Tentative de asasinat, concepute cu sînge rece de o fată tinăra și de niște băiețandri care nici nu trecuseră de douăzeci și cinci de ani! Din nenorocire nu se putea dovedi nici o vinovăție. Gregory se afla fără îndoială în situația omului care de două ori fusese victima unor tentative de omor imposibil de dovedit. Și nici măcar să acuze nu putea. Dar Imogene? Întruchiparea grației și a voioșiei, care pretindea că are afecțiune pentru el; și Gregory era pe jumătate convins de asta! (E drept că în același timp era tot atît de convins că și ea făcea parte din complot.) Ce se întîmpla cu el? Își pierduse mințile?

Cel mai bun lucru era să plece, și asta cît mai de grabă. Acum știa sigur că avea de-a face cu o bandă de asasini, care în cazul cînd nu vor reuși să-l compromită, erau hotărîți să-l

omoare, înscenînd un accident. Totuși Blount era de altă părere. Nu credea că era momentul potrivit pentru a abandona partida. La drept vorbind, pînă acum norocul fusese mai degrabă de partea lor. În plus el nu credea că fata era o conspiratoare iscusită, ci numai un biet instrument în mîna adversarilor lui. Ajunsese la această concluzie — își spunea el — după unele lucruri aflate despre Imogene. În trecut ea fusese secretara particulară sau asistenta unui binecunoscut bancher a cărui întreprindere fusese legată de interesele lui Tilney din Penyanck, și a cărui carieră se terminase prin punerea lui sub acuzare și apoi prin fugă. Se poate foarte bine să existe hîrtii pe care ea să le fi iscălit ca om de paie al bancherului, și care ar putea s-o facă victima lui Tilney sau a prietenilor săi politici. Blount era acum ferm hotărît să-l ajute pe Gregory. Să-i găsească chiar ceva bani, dacă avea nevoie. Orașul trebuia apărut împotriva unor astfel de oameni. Blount socotea că Imogene era o ființă slabă și maleabilă, pe care el, Gregory, dacă ar încerca, ar putea-o face să treacă de partea lui, și chiar să-l ajute.

— Mergi pînă la capăt — stăruia Blount —

mergi pînă la capăt... Știu că situația poate să se agraveze, dar trebuie să te gîndești că nicăieri nu-ți va fi mai bine ca aici, și că cel puțin aici știm împotriva cui luptăm. Acum ei știu că ne dăm seama cine sînt și după ce umblă. Au început să fie îngrijorați, asta e sigur. Se apropie scadența. Poți, dacă vrei, să-ți aduci și nevasta, deși nu prea văd ce ai cîștiga cu asta, iar pe de altă parte, dacă joci bine partida, ai putea s-o faci pe fată să treacă de partea ta. În ciuda faptelor ei, eu cred că te place. (Gregory se strîmbă dezgustat.) Sau în tot cazul poți s-o faci să te placă. Și atunci, ai să scoți de la ea tot ce vrei. Nu vezi cum se uită la tine, toată vremea? Și-apoi să fim drești: pînă acum, zilnic, te-ai descurcat și nu i-ai lăsat să împingă lucrurile pînă la catastrofă... Dar mai ales să nu uităm că alegerile sînt aproape. Dacă treaba lor mai ține mult, și dacă între timp nu ajung să facă nimic, atunci Tilney n-o să mai aibă cînd să mai însceneze noi combinații înaintea alegerilor. Iar după ele, va fi prea tîrziu, înțelegi?

Vorbele acestea îl determinară pe Gregory să mai aștepte puțin. Dar simțea că pentru nervii lui toată povestea asta era un dezastru.

Devenise supărăcios, violent. Cu cât se gîndea mai mult la asta, cu atît se simţea mai prost. Îl dezgusta ideea că trebuie să fie amabil cu aceşti oameni, care în fond erau nişte criminali gata oricînd să-l distrugă.

A doua zi de dimineaţă, întîlni pe Imogene la ceai. Era veselă şi încîntătoare ca de obicei, iar în ochi avea aceeaşi privire prietenoasă. Nu se putea împiedica să se simtă atras către ea, deşi făcea tot ce putea ca să ascundă acest simţămînt.

— De ce n-ai venit aseară să joci cărţi cu noi ? Cît de mult te-am aşteptat !...

— Cum ? N-ai auzit de ultimul accident ? o întrebă Gregory, subliniind cuvîntul „accident“ şi privind-o cu ironie.

— Nu ! Ce accident ? Şi avea aerul că habar n-avea de cele întîmplate.

— Desigur, n-ai auzit că aseară, după ce ne-am despărţit, maşina lui Castleman era cît p-aci să ne facă praf !

— Nu se poate ! exclamă ea nedumerită, unde ?

— Imediat după ce aţi plecat, în pădurice, dincolo de Bellepoint. Aţi avut mare noroc, voi două, că aţi şters-o la timp ! Şi zîmbi...

Îi povesti aventura pe scurt, făcînd ici-colo cîte o consideraţie sarcastică despre bara de direcţie care nu mai voise să funcţioneze.

În timp ce povestea, o examina cu o privire pătrunzătoare. Avea impresia că pe faţa ei puteai citi clar durerea, frica, chiar şi groaza ; apoi era evident că ea nu arăta nici cea mai mică dorinţă ca planurile prietenilor sau stăpînilor ei să reuşească (dacă lucrurile stăteau într-adevăr așa). Mirarea era atît de vizibil sinceră, atît de uluitoare prin manifestarea ei, încît Gregory fu aproape cîştigat. În tot cazul, îi era imposibil să creadă că Imogene ar putea fi amestecată în această afacere. Avea dreptate Blount. Ea nu putea fi decît o unealtă şi altceva nimic. Şi cu siguranţă că, pe de o parte nu putea să reziste „prietenilor“ ei, iar pe de altă parte nici nu ştia bine pînă unde intenţionau ei să meargă ; ochii ei păreau tulburi, trişti. Ea părea mai slabă, mai lipsită de importanţă ca niciodată. Şi desigur că dacă asta nu făcea să crească consideraţia lui pentru ea, în schimb îi calma cel puţin supărarea. Simţea că în condiţiile acestea n-ar fi fost exclus ca Imogene să sfîrşească prin a-i plăcea. Iar el, la rîndul lui, ar fi putut să-i placă ei îndeajuns ca ea să consimtă

să-l ajute. O domina printr-un fel de autoritate afectivă — sau cel puțin așa credea el. Și asta tot era ceva. Îi povesti scena accidentului cu o bogăție de detalii, arătând cum el și Blount fuseseră la doi pași de moarte. Pe cînd vorbea, lui Imogene i se făcu puțin rău, și după cîtva timp, vru să se scoale de la masă și să plece. Gregory avusese grijă s-o facă să înțeleagă că necunoscuții din cealaltă mașină fuseseră puși la curent cu toate detaliile aventurii și că ei își oferiseră chiar serviciile, ca martori dacă ar fi fost nevoie.

— Dar n-avem de gînd să dăm urmare în-
tîmplării, adăugă el binevoitor... În orice caz nu
acum. Pe cînd el rostea aceste cuvinte, Imogene
începu să se simtă prost și se ridică să plece.

Ca urmare, poate, a acestei conversații, sau
din cauza accidentului însuși, ori din motive
pe care Gregory nu le cunoștea, activitatea
grupului intrase într-o fază de acalmie. Mașina
albastră nu mai făcea parte din viața lor ca un
factor cotidian și activ. Doamna Skelton fusese
chemată în oraș pentru cîteva zile, să rezolve
niște treburi. Tot așa și domnul Diamondberg
sau, cum îl numea Blount, „negustorul de haine
gata“, care de altfel cît timp stătuse pe litoral,

nu le vorbise niciodată în public. Ceva mai
tîrziu, doamna Skelton se înapoie veselă și op-
timistă ca întotdeauna. În lipsa ei, Imogene
făcuse oarecare avansuri lui Gregory care pro-
miteau unele schimbări în relațiile lor. Se arăta
mai liberă, mai naturală, mai blîndă ca nicio-
dată. Era cu el mai zîmbitoare, mai veselă, și
totuși, din cînd în cînd, părea îngrijorată. Din
cauza conversației pe care o avuseseră împre-
ună în dimineața zilei după accident, devenea
mai încrezător cînd era ea de față, se simțea
mai aproape de momentul mărturisirilor, de
momentul cînd va găsi prilejul să-i vorbească
de toată afacerea asta, de momentul cînd o va
convinge să-l ajute.

În cursul celei de a doua după-amiezi, după
plecarea prietenilor, stătură de vorbă timp de
două ore, și astfel fiecare putu să descopere,
exact, care era punctul de vedere al celuilalt.
Conversația începu îndată după dejun. Gregory
rămăsese la „Triton Hall“ pentru a lucra la niște
rapoarte pe care trebuia să le examineze. Ea
se apropie și se opri lingă el.

— Cu ce te ocupi ? îl întrebă ea.

— Studiez niște note, răspunse el enigma-
tic, și zîmbi. Stai jos.

Întîi vorbiră despre un meci de tenis care avusese loc la hotel; pe urmă în legătură cu lucrările lui. I le explică parțial și desigur numai după ce observase că Imogene știa perfect despre ce era vorba sau că în tot cazul trebuia să știe.

— Pentru ce, de cîte ori îmi vorbești de ceva în legătură cu dumneata, o faci în felul ăsta ciudat? îl întrebă după o scurtă pauză. Parcă eu aș ști ceva ce n-ar trebui despre treburile dumitale.

— Păi, vrei să spui că nu știi nimic? și o privi fix, cu severitate.

— Poftim, iar începi! Ce vrei să spui cu asta?

— Ești sigură că ai nevoie de o explicație? continuă el ironic. Parcă nu știi? Poate că n-ai auzit în viața dumitale de Union Bank din Penyank, de pildă, sau de domnul Swayne, președintele ei, sau de domnul Riley ori de domnul Mears, casierul?

La auzul acestor nume, ca și la amintirea accidentului de automobil, observă în privirea ei ceva asemănător cu declicul diafragmei unui aparat fotografic, numai că acum în ochii ei nu mai era nici suferință, nici măcar jenă. Părea

calmă și de un echilibru perfect. Singura schimbare era o ușoară roșeață care acum îi colora obrajii. Gura ușor întredeschisă nu voia să rostească nimic, ci doar schița un zîmbet plin de îngăduință.

— Union Bank? Domnul Swayne? Domnul Tilney? Nu înțeleg despre ce vorbești!... Cine e domnul Swayne? Și unde este Union Bank?

— Zău, ascultă, domnișoară Carle — spuse Gregory cu un fel de îndărătnicie furioasă — dacă vrei ca pe viitor să am pentru dumneata cea mai mică considerație, atunci te rog încetează de a mai minți. Înțelegi perfect ce vreau să spun, știi foarte bine cine e domnul Swayne și de ce a trebuit să părăsească Eastdrige-ul. Și pe domnul Diamondberg îl cunoști, deși te-am auzit spunînd că nu-l știi și asta, exact după ce v-am văzut plimbîndu-vă pe dune, acum trei săptămîni, împreună. Bănuiesc că nu-ți aduci aminte nici de asta? spuse el, iar pe ea o cuprinse un ușor tremur.

Ea îl privi pierzîndu-și cu desăvîrșire calmul. Obrajii și gîtul îi erau acoperiți de o roșeață ce nu putea fi simulată. Apoi imediat expresia i se înăspri, puțin. Dar asprimea dispăru repede, lăsînd în loc un amestec de slă-

biciune și confuzie. Părea întrucitva vinovată și sincer zdruncinată.

— Vai, domnule Gregory — se apără ea fără prea multă convingere — cum poți să spui așa ceva? N-am habar de toate astea... Și tare aș vrea să nu mai fii așa brutal. Nu cred că știi ce spui, iar dacă știi, atunci cu siguranță că nu știi nimic despre mine. Sunt sigură că mă confunzi cu altcineva sau crezi despre mine lucruri de care eu personal n-am nici cea mai mică idee. Se ridică și dădu să plece.

— Stai un minut... ascultă... Vocea lui era aspră. Și nu te grăbi să pleci. Știi perfect cine sînt, și știi exact cu ce mă ocup! Conduc pe cont propriu un birou de cercetări cu ajutorul căruia sînt hotărît, și nădăjduiesc să reușesc, să zdobesc șleahța de politicieni care conduce orașul. Și am numeroase probe care în timpul campaniei electorale pot să aducă multe neplăceri domnului Tilney, primarului, și altor cîțiva prieteni de ai dumnealor. Ei știu asta și de aceea te-au trimis aici. Tilney e în strînsă legătură cu primarul și era prietenul intim al amicului dumitale, domnul Swayne. Domnul Diamondberg și doamna Skelton sînt acum în serviciul lui, și dumneata la fel. Crezi că nu știu

că tînărul Castleman și prietenii lui luerau cu doamna Skelton și cu Diamondberg ca și agenții de schimb? Că accidentul de mașină provocat de Castleman în noaptea aceea avea ca scop să mă omoare și că de cînd sînteți aici, am fost mereu urmărit și spionat? Știu tot și voi nu-mi puteți ascunde nimic. Nici chiar dumneata nu mai ești un mister pentru mine. Și o privi pieziș, plin de indignare.

— Stai, așteaptă puțin — o opri el repede tocmai cînd ea se pregătea să spună ceva — recunosc că, în ce te privește pe dumneata personal, n-am impresia că ești la fel de diabolică și de vicleană ca ceilalți. Dacă ar fi așa, nu ți-aș mai vorbi. Și, iarăși recunosc, că tot timpul te-ai purtat foarte diferit de prietenii dumitale. Te-ai arătat întotdeauna atît de prietenoasă, de plină de simpatie și de înțelegere, încît îmi spuneam adeseori că poate nici nu ești la curent cu tot ce se întîmplă, că nu știi exact despre ce este vorba. Acum însă îmi dau seama că știi. Dearnăzi la dejun m-ai făcut să cred că în fond nu ești așa de rea cum pari. Dar acum îmi dau seama că tot timpul m-ai mințit, așa cum de altfel am bătut-o de la început; numai că pînă acum am refuzat s-o cred. Nu sînteți

de altfel la prima încercare de a înlătura pe unii oameni în felul ăsta. În viața politică, asemenea figuri se fac adeseori adversarului. Numai că de data asta vrei să mi-o faceți mie, și că eu nu sînt de loc dispus să vă ușurez sarcina. E clar că voi nu v-ați sfiit să mă omorîți, tot așa cum Tilney nu s-a sfiit să distrugă pe Crothers, acum trei ani, după cum n-ar șovăi să distrugă pe orice bărbat sau femeie care i-ar sta în cale. Dar pe mine nu m-a prins încă, și nici n-are să mă prindă. Asta poți să i-o spui din partea mea. E șeful unei bande de escroci, care numără atît pe primar cît și pe toți acei care lucrează cu el; iar dacă faci parte din tabăra lor — și am motive să cred că faci — atunci și dumneata ești o escroacă.

— Vai, vai — strigă ea — nu, te rog, e prea îngrozitor... cum e cu puțință să-mi vorbești așa?... se jeluia ea, fără a mai încerca să plece.

— Și acum vreau să-ți mai spun ceva, domnișoară Carle, dacă ăsta este adevăratul dumitale nume, continuă Gregory, în timp ce ea stătea cu capul între miini, scoțînd tot felul de exclamații. Cum ți-am mai spus, nu te cred așa de rea cum pari și asta mă mai face să-ți vorbesc. Ascultă, am să-ți arăt exact cum stau

lucrurile. Pe de o parte eu, un tînăr care debutează în viață, și pe de alta, dumneata, care faci tot posibilul să mă distrugi. Trăiam aici liniștit, cu nevasta și băiețașul meu, pînă cînd sănătatea copilului a silit-o pe nevastă-mea să plece cu el la munte. Atunci dumneata, doamna Skelton, Diamondberg, Castleman, remizierii și tot grupul vostru care mă urmărește și mă spi-onează v-ați instalat aici și ați dezlănțuit atacul. Dar să nu crezi că nu sînt în stare să mă apăr și că n-am fost prevenit de cele ce mă așteaptă, mult înainte ca voi să vă fi instalat aci. În momentul de față sînt tot atîți oameni influenți de partea mea cîți sînt sau vor fi și de cealaltă parte a baricadei. Spune-i-o lui Tilney. E bine să știe că n-are să-i meargă chiar așa de ușor. Acum consideră puțin rolul dumitale în toată afacerea asta. De ce trebuie să-mi dorești ruina, sau de ce trebuie să-i ajuți pe oamenii ăștia? Ți-am greșit vreodată cu ceva? Îl înțeleg pe Tilney. El bănuiește că posed hîrtii care pot să-l distrugă și care într-adevăr sînt la mine. Dar pentru că pînă acum n-am făcut nici un fel de declarație publică și fiindcă dovada e încă în mîinile mele, el își închipuie că dacă va reuși să mă înlătore sau să mă compromită,

atunci toate planurile mele se vor năruî şi ei va scăpa cu faţa curată. Dar să ştii că nu va scăpa. Acum e prea târziu. E chiar imposibil. Lucrurile îşi vor urma cursul, fie că eu rămân aici, fie că plec. Dar alta e problema. Acum două luni am fost înştiinţat că ai să soseşti, dar nu de doamna Skelton, ci de un prieten al meu şi am mai fost înştiinţat că se va săvârşi un atentat la viaţa mea. Aici Imogene deschise ochii mari şi rămase parcă încrămenţită. Şi iată că soseşti la momentul prevăzut, îndeplinind ceea ce ţi se poruncise, fără să pari că-ţi este cîtuşi de puţin ruşine de ceea ce faci. Totuşi, nu crezi că rolul pe care-l joci e cam murdar ? O privea obosit. Ea se uită la el şi pentru moment tăcu.

— Maşina albastră care trebuia să mă omoare acum cîteva seri — continuă Gregory, lăudîndu-se că ştie mai multe decît ştia — era deja pregătită dinaintea sosirii dumitale aici. Habar n-am de ce lucrezi pentru Tilney, dar acum ştiu sigur că asta ţi-e meseria şi nu găsesc cuvinte să-ţi spun ce silă mi-e de dumneata şi de toată afacerea asta. Nu eşti decît o mică escroacă oarecare, şi am terminat cu dumneata şi cu toată povestea asta ; iar de acum înainte

nu mai vreau să vorbesc cu dumneata. Ceva mai mult, am de gînd să rămîn aci, la hotelul ăsta. Dacă vrei, poţi să i-o spui lui Tilney, sau doamnei Skelton, sau oricui lucrează aici pentru ei. Am trecut într-un registru de zi tot ce s-a întîmplat pînă acum. Am şi martori. Şi dacă pe viitor mi se mai întîmplă cel mai mic neajuns, mă adresez presei şi demasc totul. Dacă-i fi avut cît de puţin bun-simţ, nu te-ai fi amestecat într-o afacere ca asta. Dar aşa ceva îţi lipseşte. Eşti o biată escroacă, ceea ce de altfel e şi singura dumitale scuză. Şi cu asta am terminat.

Se ridică să plece. Domnişoara Carle rămăsese pe loc, buimacă. După o clipă însă, sări în sus şi strigă după el :

— Domnule Gregory, te rog, te rog, domnule Gregory, aş vrea să-ţi spun ceva.

Gregory se opri şi se întoarse, iar ea se apropie în grabă de el.

— Nu pleca ! Nu încă ! Aşteaptă puţin. Te rog, înapoiază-te, trebuie să-ţi vorbesc ! Şi cu toate că părea hotărit să plece, Gregory îi dădu ascultare.

— Ce este ?

— Nu înţelegi ce se petrece — se apără ea,

avînd în ochi o expresie de sinceră durere — și nici nu pot să-ți spun nimic acum... Dar am să pot o dată, dacă ai să vrei. Țin așa de mult la dumneata și nu vreau să-ți fac nimic rău. Zău că nu. Nu știu absolut nimic de toată povestea cu mașina de care vorbești. Îți spun sincer că nu. Toți sînt îngrozitori și se poartă foarte rău cu mine. Eu nu știu dacă au să mai încerce să facă ceva și nici nu vreau să mai fiu amestecată. Zău că nu mai vreau. Oh, e îngrozitor ! și-și încleștă pumnii. Da, îl cunosc pe domnul Diamondberg, e adevărat. Dar nu-l cunoșteam înainte de venirea lui aici. Și-l cunosc și pe domnul Swayne și pe domnul Tilney. E adevărat c-am venit aici ca să te fac să te îndrăgostești de mine, dar nu mi-au spus nici odată de ce trebuia să fac asta. Mi-au spus, adică doamna Skelton mi-a spus, că dumneata sau persoanele pe care le reprezintă, încercați să obțineți informații împotriva cîtorva prieteni de-ai lor, ai domnului Tilney, mi se pare, și care erau absolut nevinovați. Mi-au mai spus că nu te-nțelegi cu nevasta dumitale și că cineva, orișicine, de care te-ai îndrăgosti, sau cu care măcar ai deveni bun prieten, te-ar convinge poate să renunți. Acuma vezi ? Nu există nici

un plan să ți se facă vreun rău. Mie, cel puțin nu mi-au spus că vor să-ți facă vreun rău. Este ceva nou pentru mine. Nou și... îngrozitor. Tot ce urmăreau ei, era să găsească pe cineva în stare să te împiedice ; atîta tot și pe urmă, dacă reușeau, te-ar fi despăgubit cu bani. Nu am văzut nimic cu adevărat rău în toate astea. Mai ales după tot ce făcuseră ei în trecut pentru mine, domnul Tilney, doamna Skelton și alții. Pe urmă, cunoscîndu-te puțin mai bine... și aici făcu o pauză, privind întîi la el și apoi în lături. Vezi, nu mi te închipuiam așa... Și acum... acum e cu totul altfel... Acum n-aș putea să-ți fac nici cel mai mic rău. Zău, crede-mă. N-aș mai putea... acum.

— Va să zică admiți că-l cunoști pe domnul Tilney, observă el morocănos, dar nu fără o notă ascunsă de triumf în voce.

— Păi, nu ți-am spus ? zise ea și se opri.

În acest timp Gregory o privea cu neîncredere. Că ea îl plăcea era clar. Părea mai mult decît un flirt trecător. Cît despre el, ce vrei ? nu se putea împiedica de a se simți atras, bineînțeles fără nimic vinovat. Nu putea să nu recunoască faptul că deși era o escroacă, avea un farmec nespus și că pînă acum, lui personal, nu-i făcuse

propriu-zis nici un rău, nimic dovedit. Chiar acum, de câte ori o privea... părea atît de tînără și avea totuși atîta experiență. Și fața ei așa de gingașă... și buclele părului, care-i umbreau ușor fruntea și arcuirea domoală a buzelor, toate astea îi măreau interesul pentru ea și-l puneau pe gînduri.

— Ei, ce mai este ? reluă el după un timp.

— Vai, aș vrea să nu mai lovești în mine și apoi să pleci. Nu ți-am făcut nici un rău, cel puțin pînă acum.

— Păi, asta e toată povestea, nu încă, aici e buba !

— Dar îți făgăduiesc din toată inima, că n-am să-ți fac niciodată vreun rău. Zău ! Nu mă crezi ? Dar asta-i adevărul ! Mă jur pe orice. De ce nu mai vrei să fim prieteni ? Nu-ți pot spune despre mine nimic mai mult decît ți-am spus ; cel puțin nu acum. Dar într-o zi am să pot. Aș vrea să mai fim prieteni. Îți promit că n-am să-ți fac nici o supărare. Și nici nu ți-am făcut vreodată. Așa-i că nu ?

— De unde vrei să știi ? răspunse Gregory aspru și brutal, incredințat că în tot timpul acesta ea își dăduse toată silința să-l atragă, chiar în ciuda propriilor lui intenții și că în

ruptul capului nu voia să-i îngăduie să plece. Mi-ai făcut destule. E de ajuns că din cauza dumitale am ieșit mereu cu oamenii ăștia. Nu-mai ca să fiu împreună cu dumneata am primit invitațiile lor. Asta nu-i destul ? Ce-ți mai trebuie ? Și de ce nu poți vorbi decît mai tirziu și nu acum ? Întrebă el conștient de autoritatea lui de învingător. Cine sînt oamenii aceștia ? Asta aș vrea să știu și ce vor ? Dacă într-adevăr vrei să mă ajuți, spune-mi care e planul lor, care e jocul lor ?

— Nu știu, nu pot să-ți spun mai mult, zău nu pot. Dacă aflu ceva — și s-ar putea întimpla cîndva — atunci îți făgăduiesc că am să-ți spun tot. Dar nu acum. Acum nu pot. De ce nu vrei să ai măcar atîta încredere în mine și să aștepti. Nu vezi ce mult țin la dumneata ? Ți-am spus-o doar de atîtea ori. Nu mă gîndesc de loc să-ți fac vreun rău personal. Crede-mă. Sînt cu totul la dispoziția acestor oameni. Asta-i sigur. Dar nimic nu m-ar putea face să merg așa de departe. Nu vrei să mă crezi ?

În ochii ei mari se vedea limpede cît era de jignită. Și ochii aceștia aveau ceva ispititor în licărirea lor.

— Nu am pe nimeni — se plînsese ea — nimeni care să-mi fie într-adevăr aproape; nimeni pe care să-l iubesc. Cu siguranță că e vina mea, dar... și aici vocea ei capătă o mare dulceață.

Gregory, cu toate că era prevenit și deși știa bine că soția lui era pentru el nu numai cea mai bună și potrivită femeie din lume, dar și o admirabilă mamă de care îl lega și marea lui afecțiune pentru copil, se simțea totuși tulburat de temperamentul acestei fete. Ce influență putea să aibă Tilney asupra ei ca s-o poată întrebuința astfel? De necrezut! O fată frumoasă ca ea!

— Ce-i cu doamna Skelton? continuă el. În fond cine-i ea? Și ce rost au cei trei grădinari de care te împiedici la tot pasul? Ce vor? (Existau într-adevăr trei grădinari ai hotelului care, de câte ori rămînea singur cu Imogene, apăreau în preajma lor și începeau să-și facă de lucru în grădină, fapt de altfel care-l făcea pe Gregory să se retragă imediat.) Dar Diamondberg?

În ceea ce-i privește pe grădinari, ea spusese că nu știa nimic. Dacă ei sînt în serviciul doamnei Skelton sau al vreunui prieten al ei, acestea

erau fapte de care ea nu fusese informată. Cît despre Diamondberg, explică ea, îl întîlnise numai o singură dată, cînd venise aici, și că pe deasupra îi displicuse profund. Doamna Skelton îi ceruse, fără a-i da vreo lămurire, să aibă aerul că nu-l cunoaște. Pe doamna Skelton o cunoscuse de mult la Cincinnati, dar se împrieteniseră numai de curînd, în oraș. Doamna Skelton îi procurase diferite ocupații, printre care, de două ori, la teatru. Mai demult, fusese angajată de domnul Swayne. Lucrase un an cu el, dar ca simplă funcționară. Nu știa nimic despre el sau despre combinațiile lui. De câte ori Gregory o întreba de ce tocmai ea trebuia să-l prindă în cursă, Imogene se căznea să-l convingă că nu fusese niciodată vorba de așa ceva și că lucrurile stau întocmai așa cum i le spusese la început.

Gregory nu-și dădea bine seama dacă tot ce povestea Imogene era adevărat. Oricum însă, părea verosimil. Și era greu de crezut că tot, absolut tot, fusese numai minciună. Părea atît de sinceră, de entuziastă. Era ceva afectuos și voluptos în felul ei de a gîndi; de a se purta. Dacă el dorea, o să-i destăinuiască odată totul. Dar nu acum... „Te rog“, îl ruga ea. Apoi Imo-

gene îl întrebă despre soție, unde era și cînd trebuia să se întoarcă.

— O iubești tare mult ? îl întrebă ea cu nai-vitate, în cele din urmă.

— Sigur c-o iubesc, de ce mă întrebi ? Am un băiețuș de doi ani, și-s nebun după el.

Imogene se uita la el, gînditoare, și — i se păru lui — parcă încurcată, dezorientată. Căzură de acord să rămînă prieteni, într-un fel, înainte de a se despărți. Îi mărturisi că o place, dar că totuși nu are încredere în ea — nu încă — și vor continua ca înainte, dar cu condiția ca în viitor să nu se mai întîmple nimic în care ea să fie amestecată. Imogene îi spuse pe șleau că nu-i putea controla și pe ceilalți. Ei nu aveau de dat socoteală nimănui, erau propriii lor stăpîni și într-un fel și ai ei. Totuși, în măsura în care îi va fi cu putință, ea îl va ocroti. Nu credea că jocul acesta o să mai țină mult. În ce-o privea pe ea, ar putea să plece dacă el i-ar cere-o. De întîlnit putea să-l întîlnească oriunde ar vrea el. Nu vedea de ce asta ar fi schimbat ceva în planurile dușmanilor lui. În tot cazul, dacă el pleacă, ea nu-l va urma, decît dacă el i-o cere și i-ar părea bine dacă el ar dori-o... Probabil că aici nu se va mai întîm-

pla nimic. Dacă aude de ceva, o să-l anunțe și o să se silească să-l anunțe la timp. Mai mult nu putea spune. Poate mai tîrziu, după ce va scăpa de aici. Existau lucruri asupra cărora ea nu avea nici o putere. Vorbea foarte misterios și enigmatic și Gregory atribuia această situației extrem de complicate în care era angrenată și din care nu-i era ușor să iasă.

— Dacă aș fi în locul tău, eu n-aș prea pune bază pe ce spune ea, fu de părere Blount, după ce Gregory îl puse la curent. Fii cu ochii în patru ! Altfi îți spun ! Să n-ai cu ea nimic care te-ar putea compromite. E foarte posibil ca tot ce ți-a spus ea să fi fost o serie de minciuni. Cine a înșelat o dată, înșală și a doua oară, filozofă el.

Doamna Skelton se înapoie a treia zi după lungă lui conversație cu Imogene. Deși păreau acum mai intimi ca niciodată, deși încheiaseră un fel de pact de prietenie semidefensivă, totuși lui Gregory îi mirosea a înșelătorie, fără să poată totuși preciza de ce. Imogene părea prietenoasă, simplă, veselă, sinceră, afectuoasă chiar și totuși... Uneori avea impresia că tînăra fată era — fără voia ei — victima morală a doamnei Skelton sau a altcuiva. Alteori, că era o

aventurieră politică lipsită de scrupule. Pe cînd se lăuda că e sinceră cu dînsul, el o înșelase în împrejurări așa de neobișnuite și de neașteptate, încît nu mai știa ce să creadă. Se întreba dacă nu cumva, cu toate jurămintele și confidențele ei, nu fusese totuși amestecată în complot. Se căluse împotriva pericolului de a fi compromis vreodată. Dar toată povestea asta începuse să-l pasioneze ca un joc, la baza căruia se afla și neînvinsul miraj al sexului.

Astfel, odată, după o prelungită partidă de cărți, ieși pe o terasă sau balcon cu o splendidă vedere spre mare, la capătul holului, aproape de locul unde se afla odaia lui. Acolo, chiar în dreptul ușii, o găsi pe Imogene, îmbrăcată într-o rochie diafană, iradiind simpatie și voie bună. De la lunga lor conversație, cînd hotărîseră să rămînă prieteni, ceva în comportarea ei părea să-l îmbie la mai multă intimitate. Intimitate — avea ea aerul să spună — care nu putea prezenta nici o primejdie pentru el. Îi va apăra de orice, chiar de ea însăși. Dar el nu era dispus să cedeze. Nu o dată îi declarase că între dînsii nu trebuie, sub nici un motiv, să existe nimic... sentimental. Și iată, o găsea în fața ușii lui. Mai tîrziu, cînd se

gîndea la toate astea, ajungea la concluzia că situația putea tot așa de bine să fie și să nu fie alarmantă. Pe de altă parte, din moment ce căzuseră de acord asupra posibilului pericol, prezența ei putea fi explicată prin dorința care o avea de a-l face să devină mai puțin prevăzător. Oricărui vizitator de la hotel i s-ar fi putut întîmpla la fel. Odaia ei era pe undeva pe aproape. Dar Regula Nr. 1, fixată de Blount și pînă în prezent respectată, era : niciodată să nu rămînă singur cu ea, în nici o împrejurare din cele care ar fi putut fi interpretate împotriva lui. Și într-adevăr, retrăgîndu-se imediat și scuizîndu-se convențional și ironic, observă doi indivizi care tocmai atunci intrau printr-un coridor dincolo de locul unde se găsea el. Unul, văzîndu-l pe Gregory cum pleca, spuse celui-lalt :

— Trebuie să fie dincolo, Jim.

Evident că și asta putea să nu aibă nici o semnificație. Oricînd doi oameni pot apărea în mod cu totul întîmplător la capătul unui hol, pe un balcon unde se mai găsește și o fată tînără în rochie diafană. Și totuși...

Oare întîmplător era faptul că, ori de cîte ori se plimba noaptea, de-a lungul digului —

ascultînd freamătul mării și pierzîndu-se în meditații asupra frumuseții nopții, asupra splendorii hotelului și asupra murdăriei vieții politice — se petrecea mereu același lucru ? Imogene era oricînd gata să-l însoțească cînd se știa în siguranță, dar niciodată în ocazii cînd s-ar putea presupune că doreau să rămînă singuri. Bullen, unul dintre cei doi remizieri, care în felul lui nu era un băiat rău, ieși într-o seară să se plimbe cu doamna Skelton și cu Imogene, și văzîndu-l pe Gregory, legă cu el o conversație, apoi plecă, lăsînd-o pe Imogene în paza lui ! Gregory care avea oroare să pară bănuitor, așa, prostește, era totuși sincer îngrijorat neștiind ce avea de făcut într-o situație ca asta. Acum se simțea atras de ea, îi părea rău și totuși... Îi spusese de atîtea ori că nu vrea să rămînă singur cu ea și totuși iat-o aici cu toate că pe de altă parte, ea susținea că nu admite să stea cu el, dacă el găsește că nîi trebuie. Și cu toate acestea, iată că tot se mai întîmpla ! Scuzei ei era că nu putuse altfel, sau că fusese absolut accidental, sau că înfîlnirea fusese aranjată de ei fără ca ea să știe. Putea oare evita întîmplarea ? Cînd o ruga să-i spună de ce nu pleacă, de ce nu se retrage din toată combinația asta murdară,

Imogene îi răspundea că dac-ar face-o, aceasta i-ar aduce mari neajunsuri și ei și doamnei Skelton ; cît despre el, se putea simți aci mai în siguranță decît oriunde.

— Ce mai e și asta ? o întrebă el cu acest prilej. Încă o manevră ? Apoi, văzînd-o că se oprește și că se trage puțin înapoi, se simți cam rușinat. M-da, știi bine ce mă căznesc eu mereu să-ți spun, adăugă el morocănos.

— Te rog, Ed, nu fi atît de bănuitor ! De ce te porți mereu așa ? N-am voie nici să mă plimb ? În orice caz, nu puteam să n-o fac astă-seară, crede-mă. Cel puțin pentru o bucată de vreme trebuie să joc un rol. Ce vrei să fac ? Să plec imediat și să-i las ? Asta nu pot, ți-am mai spus-o. Nu vrei de loc să mă crezi ? Nu vrei să ai puțină încredere în mine ?

— Hai, vino, îi spuse el posomorît, mai supărat pe el însuși ca pe nimeni altul. Dă-mi brațul. Știi proverbul : „cine vrea să-și înecă cîinele spune că-i turbat“.

Și dirz dar curtenitor, o conduse spre veranda principală, încercînd tot timpul să fie drăguț cu ea.

— Ți-am spus-o, Imogene, astea sînt lucruri pe care nu pot și nu vreau să le fac. Trebuie

să găsești mijlocul de a le evita, iar dacă nu vrei, sînt hotărît să încetez de a mai avea de-a face cîtuși de puțin cu dumneata. Ai spus că vrei să fim măcar prieteni dacă nu se poate mai mult. Perfect, dar cum ? și după lungi discuții și fără să fie cu desăvîrșire de acord, se despărțiră aproape împăcați.

Totuși, în ciuda numeroaselor discuții de felul acesta, constată spre marea lui nemulțumire că viața îi era acum redusă la lungi și regulate plimbări și la interminabile ore petrecute în saloanele hotelului, viață care avea ceva din apăsarea traiului de închisoare. La capătul peluzei exista o pergolă cu bănci și cu viță în floare, care-l atrăsese din prima zi. Era un loc încîntător unde putea fuma în liniște. Acum nu mai putea sta acolo. Era sigur că va fi imediat descoperit sau că doamna Skelton va sosi însoțită de Imogene, pe care de altfel, o va lăsa singură cu el, eventual și cu cei trei grădinari, sau cu vreunul din remizieri, ca martori. Nu se putea împiedica să simtă cît de ridicolă era toată povestea asta.

Cîteodată, împreună cu Blount și în mașina acestuia, făcea cîte o plimbare invitînd-o pe Imogene, iar uneori și pe doamna Skelton.

Atît timp cît Blount era cu ei, prezența doamnei Skelton nu era neapărat necesară. Se duceau la una din localitățile vecine, niciodată prea departe. Amîndoi erau înarmați și gata să facă față oricărei primejdii sau oricărui atac neașteptat. Aceasta prezenta desigur riscuri. Dar se simțeau îmbărbătați de succesul cu care se descurcaseră pînă atunci. Și-apoi fără îndoială că amîndoi se simțeau atrași de tînăra fată. De cînd Imogene destăinuise lui Gregory sentimentele pe care le nutrea, atitudinea ei era plină de seducție ; și chiar și față de Blount era naturală și glumeață. Îl tachina adeseori numindu-l „cîinele păzitor“. Blount se lăuda neîncetat cît de bine descurca el și cu Gregory toate ițele. De nenumărate ori declarase, uneori chiar în fața ei, că era ceva nostim și fascinant în această poveste, dar că ea — Imogene — nu-i poate duce de nas pe ei și că asta avea darul de-a face ca timpul să treacă mai ușor, deși viața lui Gregory sau cel puțin reputația lui era în joc.

— Dă-i 'nainte, dă-i 'nainte, zicea Blount. Cu atît mai mult cu cît începuse să se amuze. Las-o să se îndrăgostească de tine ! Pune-o să facă o declarație în favoarea ta. O mărturisire negru

pe alb, dacă poți. Ar fi un lucru prețios, dacă ai fi silit să faci uz de ea în campania electorală. Cu toată voioșia lui, Blount era înainte de toate un om practic și un politician lucid.

Totuși, Gregory nu se prea vedea cerându-i așa ceva lui Imogene. Ținea prea mult la ea. Niciodată nu fusese atât de supusă, de apropiată ca acum. Când ieșeau împreună, Gregory și Blount o tot necăjeau cu rolul ei de complotistă. Ba o întrebau dacă a doua mașină era la îndemână, ba dacă grădinarii erau gata aliniați, ba o rugau să le spună cine se ascunde în dosul pomului de coto sau al casei de dincolo.

„Ar fi păcat să mergem dacă totul nu-i încă pus la punct.”

Ea nu le-o lua în nume de rău, ba chiar făcea haz, și adesea râdea de ei :

„Bagă de seamă, uite, de acolo vine un spion”, și arăta spre vreun precupeț care împingea un cărucior cu marfă sau vreun muncitor care trecea cu o roabă.

Afât pentru Blount cât și pentru Gregory, aventura începea să ia forma unei farse, o farsă — erau de acord — nu lipsită de farmec. Asta desigur îi obosea pe regizori, care în curând tre-

buiau să se lase păgubași, sau cel puțin așa sperau ei.

Dar într-o seară, tocmai când ajunseseră la concluzia că în fond complotul acesta nu era mare lucru și că de altfel era cam pe sfârșite și când Gregory primise o scrisoare de la soția lui, care-l vestea că foarte curând s-ar putea să se înapoieze, se întâmplă un lucru neașteptat. Se înapoiau de la una din micile excursii care înlocuiau acum pe cele lungi de la început. Erau Blount, Gregory și Imogene. Respectând vechea lui idee de a evita să fie văzuți, Blount nu opri la intrarea principală, ci făcu un ocol și ajunse pe o alee laterală ascunsă de o perdea de pini stufoși. Potrivit planului lor de a merge totdeauna împreună în asemenea ocazii, se îndreptară cu Imogene spre ușa de intrare, după ce Blount își încuiase mașina ca să nu poată fi mișcată în lipsa lui. Se opriră pe treptele porticului unde stătura puțin de vorbă necăjind-o în glumă pe Imogene că trecuse încă o noapte fără peripeții și că prea fuseseră haini cu bieții grădinari, pe care-i ținuseră așa de târziu, ca să hoinărească prin întuneric. Dar Imogene declară că era obosită și că vrea să se culce. Făcuse tot timpul haz de micile lor obrăznicii.

— Voi doi vă credeți foarte deștepți, nu-i așa ? și zîmbi puțin plictisită. Ați merita să vi se întîmple ceva într-o bună zi, căci prea vă închipuiți că știți multe.

— Nu mai spune, răspunse Blount, minunîndu-se în glumă. În tot cazul asta nu merită o consfătuire pe timp de noapte. Ar fi păcat să-ți strici somnul.

La care Gregory adăugă :

— Are dreptate, cu munca asta istovitoare pe care trebuie s-o îndeplinești zilnic, ai face bine să te mai cruți puțin.

— Ia mai taci, rîse ea îndreptîndu-se către ușa.

Dar ei n-apucară să facă nici o sută de pași pe aleea întunecoasă și iat-o că se înapoie, alergînd și gîfîind.

— Vai de mine, zise ea rugătoare, apropiindu-se de ei ; auzindu-i pașii, se întoarseră. Îmi pare așa rău că trebuie să vă supăr. Cineva a încuiat ușa laterală, iar eu nu sînt în stare s-o deschid și nici nu pot să mă fac auzită dinăuntru. Nu vrea unul dintre voi să vie să mă ajute ? Apoi, fiindcă amîndoi se întorseseră spre ea :

— Ah da, uitasem că voi nu lucrați decît împreună, nu-i așa ?

Blount chicoti. Zîmbi și Gregory. Ce să-i faci ? Uneori, ca acum bunăoară, era cu neputință să nu vezi cît de ridicolă apărea atitudinea lor.

— Vezi, uite ce se întîmplă — o tachină Gregory — ușa poate să fie înșepenită. Atunci ar trebui două persoane, ca s-o deschidă.

Văzînd că Blount se pregătea să-l urmeze, Gregory se răzgîndi :

— Cred c-am s-o pot deschide și singur. Nu e nevoie să te deranjezi de data asta. De altfel, în tot cazul, voiam și eu să mă duc în casă, adăugă el. De altfel îi trecuse prin minte ideea că i-ar fi plăcut să mai stea puțin cu Imogene, măcar cîteva minute.

Blount plecă, după ce aruncă lui Gregory o privire care recomanda prudență, apoi le ură noapte bună la amîndoi. Niciodată Gregory nu se simți mai aproape de Imogene ca în seara aceea. Părea atît de caldă, de săgalnică, de zglobie. Noaptea era înăbușitoare și totuși plină de farmec. Toată vremea glumiseră și rîseseră de niște lucruri fără importanță. Și acuma simțea c-ar mai fi vrut să fie împreună. Ea începuse

să facă oarecum parte din viața lui, sau așa părea. O atît de bună camaradă... Îi luă brațul și i-l puse sub al lui.

— A fost plăcut la Berkeley, spuse el gîndindu-se la hanul de unde tocmai se înapoiaseră. Frumos parc și ce muzică ; a fost minunat, nu găsești ? Dansaseră împreună.

— Vai — zise ea — aproape s-a dus vara. O să trebuiască să mă întorc. Aș vrea să nu se mai sfîrșească niciodată. Mi-ar plăcea să stau aici toată viața, uite, așa ca acum, mai ales dacă ai fi și dumneata. Se opri și privi peste copaci, respiră adînc și întinse brațele. Iată și licuricii ăștia, așa-i că-s minunați ? Se trase înapoi și privi spre licuricii care scilipeau pe sub copaci.

— Ce-ar fi să ne așezăm puțin ? propuse Gregory, în vreme ce se apropiau de trepte. Nu e prea tîrziu.

— Adevărat ? întrebă Imogene cu căldură.

— Vezi, încep să devin atît de nesăbuit, încît aș vrea să te cred. Așa-i că sînt un idiot ? Voi merge pînă acolo încît am să risc cinci-sprezece minute cu dumneata.

— Aș vrea ca voi doi să nu mă mai necăjiți. Măcar o dată. Aș dori să înveți să ai încredere

în mine și să nu-l mai ții tot timpul pe Blount scai după tine : ți-am spus de atîtea ori că n-am de gînd să-ți fac nici un rău, și că dac-ar fi să se întîmple ceva, te-aș anunța dinainte.

Gregory se uita la ea mulțumit și tulburat ; îi părea rău de ea, dar și mai rău de el.

Independent de voința lui, de nevastă și de copil, își dădea seama că se aventurase pe o cale pe care nu avea ce căuta și cu o femeie pe care în mod conștient nu putea s-o respecte sau s-o admire. Pentru ei doi nu se putea deschide nici un viitor, asta o știa bine. Nici acum, nici altă dată. Și totuși mai zăbovi.

— Asta e, zise el. În sfîrșit iată-ne singuri ! Acum poți să-mi faci tot răul pe care mi-l dorești ; n-am pe nimeni care să mă ocrotească.

— Ar fi o bună învățătură de minte, domnule filozof. Sînt sigură că dacă eu ți-aș fi propus să stăm jos un minut ți-ai fi închipuit că pădurea e înșesată cu spioni. N-am cuvinte în-deajuns să-ți spun ce caraghioasă este toată povestea asta. Totuși acum cred că ai să mă lași să mă duc sus să-mi schimb pantofii care m-au strîns toată seara. Nu-i mai pot suporta nici o clipă. Dacă vrei, poți să urci pe celălalt

baleon. Sau dacă preferi, mă-ntorc eu aici. Am să fiu înapoi într-un minut. Nu te superi ?

— De loc, răspunse el gândindu-se că celălalt balcon ar fi mai puțin expus decât cel de jos, mult prea intim pentru ei doi. Desigur că nu. Hai du-te repede, prefer să te aștept aici. În orice caz, vreau să fumez. Și scoase o țigară de foi. Dar tocmai când se pregătea să se așeze comod, ea se întoarse.

— Trebuie să-mi deschizi ușa, uitasem.

— Ah, da, adevărat.

Și se apropie de ușă. Întii căută cheia cea mare care, la ora aceea, spînzura întotdeauna de perete. Negăsind-o, se uită la broască. Cheia era înăuntru.

— Am încercat-o adineauri. Eu am pus cheia în broască, explică ea. Gregory apucă ușa cu putere, dar spre marea lui mirare ea se deschise fără cel mai mic efort, lucru care-l făcu să se întoarcă și s-o privească pe Imogene :

— Parcă spuneai că nu se deschide ! se miră el.

— Păi, așa era când am încercat eu. Nu știu ce s-a întâmplat. Poate a intrat cineva. În tot cazul mă duc repede sus și mă-ntorc imediat.

Urcă în goană scara care pornea din dreptul intrării laterale.

Gregory se întoarse la scaunul lui ; era amuzat și nici nu-i trecea prin gând că un fapt curios, neobișnuit, era legat de acest mic incident. Se putea prea bine să fie așa cum zicea ea. Ușile se pot înțepeni cîteodată ; nu era imposibil ca ulterior, cineva să fi trecut și s-o fi deschis. De ce suspectarea asta permanentă ? Poate că ea îl iubea cu adevărat sau că îl admira și astfel nu va lăsa pe nimeni să-l lovească prin mijlocirea ei. În fond, de ce nu ? Parcă era altfel decât o crezuse la început și poate și fusese, căci acum era prinsă în mrejele propriilor ei emoții și constrinsă de el să procedeze altfel decât plănuise ea la început. Și dacă n-ar fi fost așa de fericit în căsătoria lui, cine știe ce ar fi ieșit din asta ? se întrebă el.

Pomii de un verde închis care formau un fel de zid dincolo de locul unde ședea, lumina galbenă filtrată de globul singurei lămpi care împodobește tavanul, licuricii și greierii, toate acestea îl desfătau și-l linișteau. Începea să ajungă la concluzia că la urma urmei politica nu e chiar atît de rea cît pare. Nu era prea neplăcut

nici rolul său și nici chiar faptul că era urmărit. Activitatea lui îi aducea un bun salariu datorită excelentelor articole pe care le scria pentru câteva jurnale și organizații politice. Cele mai bune articole erau rezervate acestora din urmă și-i deschideau căi cu mult mai interesante decât cele din epoca primilor lui pași în gazetărie. Iar viitorul, deosebit de ce se întâmplase în ultimele săptămîni, era destul de promițător. În curînd va fi în stare să dea administrației locale o mare lovitură. Aceasta ar putea să-l ridice la o înaltă situație în localitate. În definitiv nu fusese așa de ușor cum și-o închipuiseră. Și pe deasupra, această ființă încîntătoare se îndrăgostise de el.

O bucată de vreme el fixă alea întunecoasă pe unde veniseră, apoi privirea lui se opri, leneșă, pe un grup de stele care se zărea peste vîrfurile copacilor. Deodată — oare fusese deodată? — o șoptă, sau mai degrabă o părere — avu impresia că percepea ceva care, acum că asculta mai atent, părea să semene cu pasul ușor al cuiva care se afla în grădină, dincolo de gard. Ceva ușor, foarte ușor, abia un freamăt al ierbii sau un tremurat de ramură. Ascultă cu atenție, se reculese și-și încordă mușchii.

Nu se temea că i s-ar fi putut întâmpla ceva groaznic. Dar nu cumva adversarii s-au apucat din nou de vechile lor mașinații? Să fie iarăși grădinarii năstrușnici? N-au de gînd să isprăvească o dată? Își scoase țigara din gură și opri legănatul domol al scaunului pe care ședea, hotărît să nu se miște, să nu-și miște nici măcar miinile. Perfect ascuns de pomii așezați de o parte și de alta a cărării, era ocrotit și de stilpii puși acolo parcă dinadins, unul chiar la stînga lui, permițîndu-i să vadă tot fără să fie văzut. Știau ei că era acolo? Cum aflaseră? Oare în timpul acela ei fuseseră la pîndă? Era și ea complice? Hotărî să se scoale și să plece dar se răzgîndi. O să mai întîrzie puțin, o să aștepte și o să vadă ce-o să se întîmple. Dar dacă el pleca și ea, cînd se va întoarce, nu-l va mai găsi acolo? Nu cumva este aici o nouă șmecherie în pregătire?

Pe cînd toate acestea îi treceau cu repeziciune prin minte, își ascuți cît mai bine auzul. Cu siguranță că se auzea un pas ușor care se apropia și care venea din cealaltă parte a gardului, dinspre stînga. De fapt, erau două serii de pași, căci de îndată ce primii păreau că s-au oprit undeva în apropiere, alții porneau, ușori, ca de

pisică, ca de spion, ca de vânător, poate chiar de asasin — căci mai avusese el și înainte asemenea experiență. Felul acesta de a da tircoale, de a sta la pîndă, era atît de uluitor, atît de criminal, de inuman, încît simțea că i se face scirbă. Poate că ar fi făcut mai bine dacă l-ar fi ținut pe Blount lîngă el, sau în tot cazul nu trebuia s-o lungească în felul acesta. Tocmai se pregătea să plece cînd auzi ceea ce i se păru că era pasul lui Imogene pe scară și un fior rece îi trecu prin șira spinării. Va să zică tot venea înapoi, cum făgăduise. Nu făcea parte din complot, cum se temuse el ! Sau făcea ? Poți să știi ? Oricum, era o nebunie să plece. Imogene și-ar fi dat seama că iar o suspectează și această fază a relațiilor lor fusese doar depășită. În repetate rînduri tînăra fată îi făgăduise să-l apere de acești oameni, ba chiar și de ea însăși. În tot cazul cel mai bun lucru era s-o aștepte, să-i pomenească de acești noi veniți și pe urmă să plece. Are să-i atragă atenția cum îi dădeau tircoale ca de obicei, gata să profite de slăbiciunea lui.

Dar de ce nu venea ? Ii auzise doar pașii la capătul scării. În schimb lîngă ușă se aprinsese o lampă, care la ora asta era de obicei stinsă.

Aruncă o privire înapoi și zări sau cel puțin avu impresia că vede umbră ei proiectată la dreapta, pe peretele opus. Făcea ea, acolo, ceva ? Dar ce ? Era o oglindă sub lampă. Poate că-și mai potrivea o dată părul înainte de a ieși, probabil ca să-i placă lui. Așteptă. Și ea tot nu venea. Deodată se simți cuprins de groaza unei mîrșă-vii ce se pregătea, a unei infamii care se urzea împotriva lui. I se strecură în suflet bănuiala că fusese păcălit și învins. Cu nervii încordați, speriat, auzi parcă o voce lăuntrică ce-i șoptea : „Mișcă ! Grăbește-te ! Fugi !” Nu mai putea sta locului un minut. Împins ca de un resort, sări în picioare și zbură către ușă, și tocmai atunci i se păru că aude alte mișcări, ba chiar niște șoapte, venind dinafară, din întuneric. Ce se petrece ? Cine e ? Acum în sfîrșit, are să știe.

Se mai uită după ea, care era tot acolo. Dar ce schimbare ! Cînd se dusesse sus, fusese îmbrăcată într-o rochie de stradă de culoare deschisă, foarte elegantă. Acum avea o rochie de casă, lipită pe corp, o rochie cu care nu putea ieși. Apoi, în loc de grija cu care se aranja de obicei, acum toate lucrurile pe ea erau de-a-n-doaselea, de parcă ar fi ieșit învinsă dintr-o luptă crîncenă și neașteptată. Gulerul era pușin

rupt și desfăcut, o mîneacă nițel descusută la umăr și la manșetă, fusta sucită și sfîșiată în dreptul genunchiului. Își dăduse pe față cu o pudră albă care-o făcea de o paloare cadaverică. Sau poate că era chiar răpusă de frică și de durere? Coafura era în neorînduială, de parcă ar fi tras-o cineva de păr. Dădea impresia unei persoane care fusese atacată de un agresor nerușinat, a unei victime care scăpase din luptă, alegîndu-se cu hainele rupte și cu nervii zdrobiți.

Deși abia o putuse zări, Gregory fu uimit de schimbarea ei. Era așa de uluit, încît îi pierise glasul. Totuși, cu iuțea fulgerului, se dezmetici și pricepu pe dată sensul acestei întîmplări. Avusese intuiția situației. Trebuia să fugă. Asta-i era singurul gînd. Să fie cît mai departe de locul ăsta, să nu poată fi văzut sau prins aci. Dintr-o săritură, fu pe scară, urcînd, treptele cîte trei o dată, fără a se opri nici pentru a arunca o privire îndărăt și nici măcar pentru a lăsa să se întilnească ochii ei înfricoșați cu ai lui plini de mirare, indignare și panică. Tot fără să se oprească, alergă înspre ușa odăii lui, intră în goană și se încuie pe dinăuntru cu cheia. Rămase, alb ca varul, tremu-

rînd, în așteptarea unui zgomot care ar fi putut să urmeze. Dar neauzînd nimic, se îndreptă către oglindă și începu să-și bată joc de el însuși pentru că fusese atît de prost și se lăsase așa de ușor păcălit, tras pe sfoară, în ciuda atîtor precauții luate și a atîtor teorii subtile pe care și le făcuse.

— Doamne! suspină el, Doamne! Aceasta se întîmpla după toate protestele ei și după atîtea făgăduieli, făcute abia cu cîteva clipe înainte! Ce revelație a fățărniciei și instabilității omeniești! Va să zică îl mințise tot timpul, îl dusesse de nas în ciuda bănuielilor lui, în ciuda tuturor măsurilor pe care le luase și de care era atît de mîndru. Iar în seara asta, la sfîrșitul sezonului, fusese cît pe-acî să fie prins în capcană. Asta înseamnă că totuși nu-i așa de ușor să-l prostești pe Tilney, care găsea în subalternii săi mult mai multă fidelitate și îndeminare decît își închipuise. Dar ce ar mai putea Gregory să-i spună dacă-ar revedea-o, acum cînd știa tot adevărul despre ea. Iar Imogene, deși el în fond scăpase, Imogene avea totuși dreptul să-l batjocorească, să-l considere un prostănac. O s-o mai vadă oare vreodată? Nu, niciodată. Cum era oare cu puțință, gîndea el, ca o ființă

atit de tinără, de blindă și în aparență atit de afectuoasă, să fie așa de rece, diabolic de iscusită și de crudă ! Era mult mai vicleană decit o crezuseră el și Blount.

După ce trase biroul și scaunele în fața ușii, îi telefonă lui Blount și se așază pe un scaun în așteptarea lui.

În realitate, își dădea acum seama, ea voise să însceneze un simulacru de agresiune în care „vinovatul“ ar fi fost el. Și dacă ș-ar fi pregătit și ceva martori oculari, foarte greu i-ar fi fost lui să se dezvinovățească. Afară de asta, fuseseră doar văzuți pretutindeni împreună și cu Blount, și faptul că-și spusese tot timpul că nu era bine ce face nu-l ajuta cu nimic.

Martorii fuseseră la doi pași de el în întuneric. Chiar dac-ar fi putut dovedi buna reputație de care se bucura înainte, faptul că flirtase cu ea și că atita timp se complăcuseră într-o situație falsă era de natură să influențeze atit juriul cît și opinia publică, ce ș-ar fi îndoit de nevinovăția lui. O clipă mai trebuia, și Imogene ar fi tipat că o atacase. Și tot hotelul ar fi fost în picioare. Prietenii ei seceți ar fi sărit s-o apere și l-ar fi bătut, sau cine știe dacă nu l-ar fi și omorît. Justificarea lor ar fi fost

că erau perfect în drept s-o facă. Nu încape îndoială că atit ea cît și prietenii ei ar fi avut o droaie de martori. Totuși, ea nu țipase. Ciudat ! Și timp avusese berechet, că doar scena fusese ticluită dinainte, iar rolul ei acceptat. De ce nu țipase ? Ce o împiedicase ? Un straniu, tulburător gînd de a o dezvinovăși începu să prindă rădăcini în mintea lui. Dar exact în același timp făcea și tot ce-i sta în putință ca să îndepărteze acest gînd.

„Nu, nu, m-am săturat, a vrut să mă compromită și asta este singurul lucru pe care l-a urmărit tot timpul, își zicea el. Și în ce fel îngrozitor ! Nu, gata, miine plec. Asta în primul rînd. Am să mă duc la nevastă-mea, la munte, sau am s-o aduc acasă.“ În timpul ăsta stătea cu revolverul în mînă, tremurînd și ștergîndu-și sudoarea de pe frunte, pentru că nici acum nu era sigur că n-ar putea să fie urmărit pînă în odaia lui și învinuit de viol. Oare ar fi ei în stare ? Ar putea ei s-o facă ? Tocmai atunci cineva bătu la ușă. După ce întrebă cine era, deschise. Era Blount. Îl puse iute la curent cu cele întîmplate în cursul nopții.

— Mda, spuse Blount, puțin obosit, dar totuși amuzat. Fata asta depășește orice așteptare.

Asta se cheamă o tactică dibace. Poți să spui ce, vrei. O minune! Și cu ce răceală, cu ce stăpînire de sine a glumit cu noi despre asta! Mi-am închipuit că situația ta implica riscuri, dar nu mi le închipuiam chiar atît de mari. Aproape mă convinsesem că, în definitiv, putea să fie o fată cumsecade. Cînd colo... Sînt de acord cu tine că a sosit momentul să pleci. Nu mai cred posibil s-o cîștigi vreodată de partea ta. E prea șireată!

A doua zi dimineață, Gregory stătea pe terasă fumînd și cugetînd la ce avea de făcut. Va pleca. Asta era sigur. Și probabil niciodată nu va mai vedea pe fata cu inima de diavol. Ce revelație! Cînd te gîndești că pe aceeași lume puteau să existe în același timp aventuriere viclene, crude, amefitoare, și femei ca soția lui. Compară-le. Nevastă-sa: credincioasă, plină de abnegație, de răbdare, fără alt scop în viață decît să asigure fericirea ființelor pe care le iubea cu adevărat. Pe de altă parte, fata asta înșelătoare, nerușinată, actriță fără scrupule, fără moralitate, cu un singur scop: a parveni — și asta prin orice mijloc și pe spinarea oricui.

Voia să plece fără s-o mai vadă. Dar în ciuda

acestei hotărîri, nu se mișca de pe terasă, spunîndu-și că poate totuși n-ar strica să mai aibă o ultimă convorbire cu ea. Voia să lămurească dacă ea avusese sau nu de gînd să țipe, dacă era într-adevăr atît de perversă pe cît o credea acum. S-o confrunte cu propria ei josnicie și s-o denunțe ca pe o nemernică. Era curios să vadă ce minciuni o să-i mai răsară pe limbă. Va fi oare în stare să dea ochi cu el? Acum, dimineața, ea se gîndea desigur la felul în care îi dăduse greș tot planul. Iși aducea probabil aminte cum, nu mai departe de ieri seară, îi luase mîna și-i șoptise că nu era așa de josnică cum o socotea el, și că o să vie o zi cînd are să descopere adevărul. Și uite acum...

După o lungă ezitare, îi trimise în sfîrșit vorbă că dorește s-o vadă. Nu voia să încheie povestea așa, fără să aibă un prilej de a o dojeni și fără o ultimă ocazie de a vedea ce minciuni o să mai spună. În sfîrșit, Imogene sosi. Era palidă și părea istovită, cu o privire tulburată de nesomn. Mare-i fu însă mirarea cînd o văzu îndreptîndu-se cu multă simplitate spre el; iar cînd Gregory se ridică s-o întîmpine, ea se postă în fața lui parcă mai slabă și mai deznădăjduită ca niciodată. „Ce extraordinară

actriță", se gândi el ! N-o văzuse niciodată așa de abătută, de complet dezolată, de topită.

— Ei — începu Gregory, în vreme ce ea stătea în fața lui — ce minciuni ai mai ticluit pentru dimineața asta ?

— Nici o minciună, răspunse ea cu blindețe.

— Cum, nici măcar așa, una singură ? În tot cazul, vei începe prin a simula pocăință... de altfel ai și început. Prietenii dumitale te-au silit să faci ceea ce ai făcut, nu-i așa ? Tilney era la fața locului... și doamna Skelton ! Când te-ai dus te așteptau desigur cu toții ; și ți-au spus exact ce aveai de făcut și cum trebuia făcut, nu-i așa ? rosti el rînjind ironic.

— Știi prea bine, că n-am nimic de spus, răspunse ea. N-am făcut nimic. Vreau să spun că n-aveam de gând să fac nimic, decît să-ți fac semn să fugi. Dar cînd ai venit peste mine în felul cum ai venit... El schiță cu mîna un semn de îndoială. Bine, continuă ea cu tristețe. Dacă nu vrei să mă crezi, n-am ce face. Dar de adevărat, tot adevărat este. Totul a fost așa cum spun. Afară de complotul cu mașina. Dar nu-ți mai cer să mă crezi. N-am ce să fac, dacă nu vrei ; e prea tîrziu. În tot cazul, trebuia să-mi joc rolul pînă la capăt. Te rog, nu te uita la

mine așa, Ed, nu fi așa de aspru. Dumneata nu știi ce slabă sînt în realitate și nu știi ce mă obligă să fac lucrurile astea. Dar aseară n-am vrut să-ți fac nimic rău, în tot cazul nu cînd m-am despărțit de dumneata. Nu aveam nici cea mai mică intenție, zău, nu aveam. Poți să te strîmbi și să ai aerul ăsta batjocoritor. Adevărul este că eu nu puteam face altfel. Poți s-o crezi, poți să n-o crezi. Nimic nu era mai departe de gîndul meu, în momentul cînd am intrat în casă. Decît... vai, ce viață am ajuns să duc, strigă ea deodată. Dumneata nu știi, viața dumitale nu e așa plină de încurcături ca a mea, dumneata nu te-ai aflat niciodată într-o situație în care oamenii să te poată sili să faci ce vor ei. Asta-i buba. Bărbații n-o să poată niciodată cunoaște sufletul femeii.

— Asta sînt de acord, o întrerupse el.

— A trebuit să fac atîtea fără voia mea. Dar nu vreau să mă dezvinovătesc în fața dumitale, Ed, sigur nu. Știu bine că între noi nu mai e nimic și că totul e de prisos. Aș vrea numai să te pot face să crezi că oricît de rea aș fi, n-am vrut să fiu cu dumneata atît de rea pe cît am părut. Asta e sigur, o spun cu toată sinceritatea.

— O, schimbă placa, te rog — zise el cu ră-

utate — sînt sătul pînă peste cap. Nu te-am chemat aici ca să te ascult povestind, ci doar ca să văd pînă unde poți merge cu îndrăzneala. Am vrut să văd dacă vei avea curajul să vii. Atîta tot. Te rog, crede-mă, n-am avut alte motive. Am fost curios să aflu dac-o să ai vreo nouă minciună de scos. Și văd că ai. Ești o minune. Dar aș dori să-mi faci o mică plăcere: vrei, te rog, ca de-acum înainte să mă lași în pace? Sînt obosit și nu mai pot suporta. Plec. Tilney, individul ăsta pentru care lucrezi, e foarte șmecher. Dar acum povestea s-a sfîrșit. Asta-i sigur. Aseară a fost ultima dumitale șansă de a mă prinde. Asta ți-o spun fără doar și poate, și se pregăti să plece.

— Ed ! Ed ! Numai o clipă, nu pleca încă, Ed, strigă ea implorindu-l. Trebuie mai întîi să-ți spun ceva. Știu că tot ce mi-ai imputat e adevărat. Nu este un singur lucru din cîte mi-ai spus, pe care să nu mi-l fi spus și eu de mii de ori. Dar dumneata nu poți înțelege ce a fost viața mea, cît am suferit, ce sîcîlită am fost. Și nu pot nici măcar să-ți povestesc, cel puțin nu acum. Familia mea nu făcea parte din buna societate, cum pretinde doamna Skelton. Asta o știai desigur. N-am fost decît o biată sclavă.

Am avut o viață grea, înspăimîntător de grea, și începu să-și șteargă ochii. Știu că nu sînt o fată de treabă. Am avut dovada astă-noapte, asta-i sigur. Dar n-aveam de gînd să-ți fac rău, nici chiar atunci cînd am venit singură jos. M-am prefăcut că vreau. Ascultă-mă pînă la capăt, Ed, te rog nu te duce încă. Uite, crezusem c-am să-ți pot face semn să pleci fără ca ei să observe. Zău că asta am vrut. Cînd am plecat prima oară, ușa era încuiată și m-am întors numai din cauza dumitale. Îmi închipui că îi făcuseră ceva ca să n-o pot deschide. Mai erau și alții înăuntru, m-au obligat să mă-ntorc; nu pot să-ți spun cine, nici de ce, nici cum. Dar erau toți pe capul meu, ca de obicei. Sînt hotărîți să te prindă, Ed, într-un fel sau altul, cu sau fără ajutorul meu. Ai face bine să te păzești. Te rog, crede-mă, pleacă de aici ! Nu trebuie să mai ai de-a face cu mine și nu trebuie să mai ai de-a face cu nici unul dintre ei. N-am încotro, crede-mă că n-am încotro. N-am vrut. (Își încleștă mîinile și se lăsă pe un scaun istovită.) Nu cunoști poziția mea față de ei, nu știi nimic.

— Da ? Ei bine m-am săturat de povestea asta, răspunse Gregory sălbatic și neîncrezător.

Bănuiesc că tot ei te-au trimis să-mi spui astea, ca să-mi recâştigi simpatia. Mincinoasă mică ! Mi-e silă de dumneata. Ce şarpe şi ce escroacă eşti în realitate !

— Ed ! Ed ! şi acum plîngea cu hohote, te rog, te rog de ce nu vrei să înţelegi cum a fost ? De cînd am sosit aici, ne-au urmărit, de cîte ori ieşeam. Pe orişice uşă am fi intrat noi ei aveau oameni la pîndă. N-am ştiut nimic pînă în momentul cînd am ajuns sus. Crede-mă că nu ştiam. Ah, teribil, aş vrea să pot scăpa de toate astea. Mi-e așa de silă ! Ți-am spus că țin la dumneata, și-i adevărat. Simt c-am să înnebunesc. Cîteodată aş vrea să mor, mi-e greață de tot. Viața mea e un biet faliment. Și acum, ori de cîte ori ai să te gîndești la mine, ai să mă urăști. Vorbînd se legăna încolo și încoace. Părea complet deznădăjduită și plîngea încetîșor.

Gregory se uita nemișcat la ea, impresionat, dar tot neîncrezător.

— Da, știu, aceeași veche tactică — stăruie el — numai că de data asta nu mai cred ce spui. Minți acum tot așa ca și în trecut. Îți închipui că dacă plîngi și simulezi tristețea ai să mă prinzi iarăși ! Dar de data asta nu mă mai poți înșela. Plec chiar azi de aici, o dată pentru

totdeauna. Și am terminat cu dumneata. E de prisos să mă adresez poliției. Sub o administrație ca a noastră e de prisos. Altfel aş face-o. Dar vreau să-ți spun un lucru. Dacă te mai ții de mine sau dacă vreunul din banda dumitale se mai leagă de mine, mă voi adresa presei. Trebuie să fie vreun mijloc de a aduce aceasta în fața tribunalului. Și am să încerc. Uite, dacă într-adevăr ai fi cum zici de bună-credință și dacă într-adevăr ai vrea să m-ajungi, ar fi ceva de făcut, foarte ușor și foarte folositor. Dar sînt convins c-ai refuza. N-ai face-o nici dac-ai trăi încă un milion de ani. De asta sînt sigur.

— O, Ed ! Ed ! Nu mă cunoști, sau nu știi ce simt și ce aş vrea să fac, se jelui ea. Nu mi-ai dat prilejul pînă acum. De ce nu propui ceva, dacă nu crezi. Propune și ai să vezi.

— Perfect, foarte simplu, răspunse Gregory tăios. Putem da cărțile pe față. Acum, imediat. Uite. Scrie aici o mărturisire completă, despre tot ce s-a petrecut. Diktează-o în fața mea unei stenografe și pe urmă vino cu mine să juri în fața notarului public sau a procurorului districtual. Atunci o să vedem cît de adevărat ții dumneata la mine, și o cercetă cu atenție, în timp ce ea îl privea. Plînsul încetase și lacrimile

se uscaseră. Părea emoționată și fixa îngîndurată podeaua.

— Ei, nu-i așa că-i greu ? Acum totul e limpede. Sperai că nu voi reuși să-ți demasc ca-
cealmaua. După cum mă așteptam, refuzi. Acum
ți-ai descoperit jocul. Știu cît îți poate pielea.
Adio. Și plecă.

— Ed, strigă ea, și brusc se ridică în picioare,
începînd să alerge după el. Ed ! Așteaptă, nu
pleca ! Am să fac ce spui, am să fac tot ce vrei.
Am s-o fac, deși nu crezi. M-am săturat de
viața asta ! Nu-mi pasă ce-o să mi se-ntîmple
după aceea. Fie orîce ar fi, numai să nu te mai
porți așa de rău cu mine. Ed, nu vezi, nu poți
să vezi ce ești pentru mine ? Te iubesc atît de
mult, sînt înnebunită, crede-mă. Nu sînt așa de
ticăloasă, Ed, zău nu sînt. Nu poți să vezi asta ?
Numai că, numai că...

Gregory se întoarse și-o privea neîncrezător.
Ea continuă :

— Aș vrea să îți măcar puțin la mine Ed,
doar un pic. Poate c-ai vrea dacă eu aș face
ce-mi ceri ; nu ?

Acum el o privea cu un amestec de mirare,
îndoială, dispreț, milă și într-un fel, chiar de
afecțiune. Cum ? Avea chiar s-o facă ? Dar

dac-ar face-o, ce poate el să-i dea în schimb ?
Sigur, nimic. Nimic din dragostea după care ea
suspînă. Asta o știa prea bine. N-o s-o poată
niciodată smulge din șleahta groaznică în care
era băgată pînă în gît. Apoi trecutul ei, amin-
tirea lucrurilor urite pe care voise să i le facă
lui... Ş-apoi, era înșurat. Și într-adevăr fericit cu
nevasta lui. Așa că n-avea cum să-i mulțumea-
scă lui Imogene. Ş-apoi mai era și cariera lui,
viitorul lui, situația lui actuală. Se gîndea la
trecutul lui Imogene. Ce era trecutul ăsta, în
definitiv ? Cum era posibil ca cineva să poată
controla și dispune de faptele unui om ? Mai
ales niște canalii ca ăștia ! Și de ce nu-i putea
spune, ce secret o lega de ei ? Ce lucru îngro-
zitor puluse ea să facă, astfel încît să le dea o
putere așa de mare asupra-i. Chiar dacă el ar
ține la ea, și admițînd că ea ar fi într-adevăr
cinstită, cum ar putea ei înfrunta sau scăpa
vreodată de banda de dușmani ascunși care-i
împresurau și pe unul și pe celălalt ? Iar po-
vestea lor ar fi descoperită și prezentată publi-
cului în cea mai proastă lumină, și în cele mai
mici amănunte. Asta l-ar împiedica pentru tot-
deauna să vină personal să aducă acele acuzații
care trebuiau să facă din el un apărător al

cauzei poporului. Nu, nu, asta nu. Dar de ce, după toată osteneala care și-a dat-o ca să-l lovească, ar veni ea acum să-l salveze? Sau poate că Imogene aștepta ceva în schimb de la el? Se uita la ea, zîmbindu-i ciudat și puțin trist.

— Ei bine, Imogene, nu putem vorbi despre asta deocamdată, nu acum în orice caz. Sau ești cea mai mare actriță și escroacă care a existat vreodată, sau ești puțin trăsniță. Îmi închipui că acum, după cîte s-au întîmplat, nimic nu te mai îndreptățește să crezi că-mi plăci sau că te iubesc, mai ales pînă nu punem la punct noua problemă. După cît te cunosc, s-ar putea prea bine să minți în momentul de față, cum ai mințit întotdeauna. Dar fie ce-o fi, să vedem mai întîi ce-ai să faci cu propunerea pe care ți-am făcut-o. Pe urmă, vorbim.

Se uită la ea, apoi la valurile mării, pe care pluteau în depărtare cîteva vapoare.

— Ah, Ed — zise ea cu tristețe — niciodată n-ai să știi cît de drag îmi ești. Oare tu nu-ți dai seama că te iubesc atît de mult încît sînt în stare să fac și nebunia asta, lucru care-ar putea chiar să însemne sfîrșitul meu? Dar așa

de mult aș vrea să-ncerci să mă plăci puțin, chiar și pentru foarte scurtă vreme!

— Lasă, Imogene, mai bine să nu vorbim de asta acum — răspunse Gregory sceptic — sau în tot cazul nu înainte de a ne fi ocupat de cealaltă treabă. Fără îndoială că-mi datorezi asta. Nici dumneata nu-ți închipui ce-a fost viața mea; o lungă și grea luptă. Dar dacă primești propunerea mea, dacă vrei să vii cu mine, atunci vino acum, așa cum ești. Nu te mai duce sus să-ți iei vreo pălărie sau să-ți schimbi iarăși pantofii. Am să aduc o mașină aici și ai să poți veni chiar acum cu mine.

Ea îl privi simplu, direct, înfrîntă.

— Foarte bine. Dar aș vrea să știu cum o să se termine povestea asta. N-am să mă mai pot întoarce, înțelegi bine, dacă o să se descopere ce s-a întîmplat. Știu că-ți eram datoare ceea ce fac acum, dar... O doamne, ce proastă sînt! Toate femeile sînt atît de proaste cînd iubesc! Și doar îmi jurasem să nu mă mai îndrăgostesc niciodată! Și acum, poftim!

Plecară. Se duseră împreună în oraș, la el, la birou. Apoi la notar și la procurorul districtual. În sfîrșit, un adevărat triumf. Imogenă făcu o mărturisire completă sau aproape completă.

Cum fusese ea, mai demult, în serviciul domnului Swayne, cum întâlnise acolo pe domnul Tilney, și cum, mai târziu, după ce fugise Swayne, intrase la Tilney, primind diverse atribuții, ca secretară și copistă; cum ajunsese ea să-l considere ca pe protectorul ei. De asemenea povesti unde și în ce împrejurări cunoscuse pe doamna Skelton. La cererea lui Tilney — sau poate cererea era un ordin? — doamna Skelton o angajase, mai târziu, sau mai bine zis, îi poruncise să îndeplinească această treabă. Totuși refuză să spună pe ce se baza puterea lui asupra ei. Poate o va spune mai târziu. Acum îi era frică.

Acum, că avea documentul în buzunar, Gregory era mai mult decât încântat. Și totuși mai avea încă îndoieli. Imogene îl întrebă ce are să urmeze acum. Gregory îi ceru să plece îndată și să stea departe de el o bucată de vreme, în care timp el să poată cugeta și hotărî ce trebuia să facă. Nu putea să existe nimic între ei. Nici măcar prietenie, pînă ce nu va fi în întregime asigurat că nu i se poate întimpla nimic rău, nici lui, nici nevastei lui, nici campaniei publice pe care voia s-o înceapă în toamnă. Timpul va pune toate la punct.

Și totuși, două săptămîni mai târziu, se întâlniră. Primise un telefon de la ea, la birou. Îi cerea să se întâlnească, oriunde va hotărî el, și numai pentru cîteva minute. Era stupid, se gîndi el, să nu primească. Și totuși... La această întrevedere Imogene reuși într-un fel să-l stăpînească într-atît încît să-l pună în situații din care cu greu ar fi putut ieși. Întîlnirea avu loc la „Grill Parzan“, un restaurant într-o stradă lăaturalnică în cartierul mării finanțe. Îi mărturisii că nu făcuse asta decît pentru că voia să-l mai vadă măcar o dată. Rupsesese definitiv cu viața de la „Triton Hall“, fără să-și mai ia rochiile și lucrurile ei personale și se așezase într-un cartier modest al orașului, unde era hotărîtă să stea pînă va hotărî el ce să facă. Părea și pretindea că este foarte singură și desperată. Nu știa ce-o să se întimpla cu dînsa, ce-o să pățească. Și totuși n-ar fi așa de nenorocită, dacă el și-ar schimba părerea despre ea. Înflăcărata credință pe care ea părea s-o aibă în dragoste, în tot ceea ce dragostea ar putea face pentru ea, îl făcu să zîmbească. Cînd te gîndești ce putere nemăsurată are iubirea! Cum poate ea schimba o femeie! Era fascinant și atît de trist! Îi era dragă, dragă în mod platonice

— Își spunea el acum — absolut platonice. Era măgulit, ba chiar mișcat de simpatia pe care ea i-o arăta.

— Da, dar în definitiv, ce poți aștepta de la mine?... nu înceta el să-i spună. Știi prea bine că nu putem continua povestea. Mai întâi este nevastă-mea, pe urmă copilul... N-am să fac niciodată nimic care ar putea să-i doară. Și apoi acum începe campania. Ceea ce am făcut e o prostie. Și-apoi trebuie să mă gândesc mai întâi la cariera mea. Dejunul ăsta va trebui să fie ultimul, asta s-o știi.

— Fie, Ed, încuviință ea tristă. Erau spre sfârșitul dejunului. Va să zică ești hotărât, nu vrei să mă mai vezi niciodată. Ești atât de rece cu mine de cînd ne-am întors de la mare! Ai o părere așa de proastă despre mine, Ed. Sînt eu într-adevăr o femeie atât de rea?

— Dar bine, Imogene, îți dai seama singură cum stau lucrurile, nu? Mai mult sau mai puțin, ai să fii totdeauna socotită ca una de-a lor. Chiar dacă nu vrei. Ei știu o mulțime de lucruri despre dumneata, singură o spuneai. Ei n-o să se sfiască să le folosească împotriva dumitale, dacă vor avea cel mai mic interes s-o facă. Ei habar n-au de mărturisirea pe care

ai făcut-o, afară numai dacă nu le-ai spus-o (și sînt de părere să nu le-o spui, atîta timp cît nu sînt obligat s-o folosesc). Cît despre mine, trebuie mai întâi să mă gândesc la nevastă și la copil și nu vreau de loc să fac un lucru care ar putea să-i lovească. Emily ar fi distrusă dacă ar afla vreodată, iar eu nu pot face așa ceva. A fost întotdeauna atât de cinstită față de mine! Am trecut prin prea multe necazuri împreună. M-am gândit la toate și sînt convins că am făcut cum e mai bine. Trebuie să ne despărțim. Și am venit astăzi aici ca să-ți spun că nu ne mai putem vedea. Nu se mai poate, Imogene, nu-ți dai seama?

— Nici chiar puțin?

— Nici măcar o zi. Este pur și simplu cu neputință. Țin la dumneata, și ai fost o fată bună cînd m-ai scăpat de ăștia. Totuși, vezi bine că nu se poate, nu-i așa?

Imogene se uită la el, apoi ochii ei urmăriră distrat obiectele de pe masă și în fine privirea i se pierdu în gol pe deasupra clădirilor marelui oraș.

— O, Ed — zise ea gînditoare — am fost așa de proastă.... Nu vreau să vorbesc de mărturisire, de ea îmi pare bine, dar mă gândesc la

toate celelalte. Sigur că ai dreptate, Ed. Am știut tot timpul că așa o să se isprăvească. Chiar din dimineața când am consimțit să fac mărturisirea. Dar am sperat, deși știam că nu am nici o șansă. Din prima zi când te-am văzut acolo, mi-am dat seama că nu mă pot măsura cu dumneata. Și acuma, vezi ? Am pierdut. Fie, Ed, foarte bine, să ne spunem adio. Dragostea e un lucru trist și vechi cât lumea. Nu-i așa ? Și începu să-și îmbrace pardesial.

El o ajuta și se întreba de ce un virtuej de împrejurări a putut la un moment dat să-i unească, pentru ca acuma să-i despartă pentru totdeauna !

— Aș vrea să pot face ceva pentru dumneata, Imogene. Într-adevăr aș vrea. Aș vrea să-ți pot spune ceva, ceva care ne-ar ajuta pe amândoi, care ar face ca lucrurile să fie mai ușoare. Dar la ce bun ? Acum n-ar mai putea servi la nimic...

— Nu, nu, răspunse ea zdrobită.

O conduse la ascensor și apoi pe trotuar unde se opriră.

— Imogene, începu el, dar se opri. Nu a ieșit întocmai așa cum aș fi vrut, dar ce putem face ? Îi întinse mina. Îți spun adio și îți urez noroc, și se întoarse să plece.

Ea se uită la el cu o privire rugătoare :

— Ed, mai stai o clipă... n-ai vrea să... și ridică buzele cu o emoție care-i umezea parcă ochii.

El se întoarse și o cuprinse în brațe. Atunci Imogene se lipi de el, de parcă ar fi vrut să pună în această primă și ultimă sărutare toată patima și disperarea ei. După care se întoarse și-l părăsi, fără să se mai uite înapoi. Se pierdu repede în mulțimea imensă care forfotea. Pe când se pregătea și el să plece, observă doi fotografi cu aparate care fotografiau scena din diferite unghiuri. De abia își putu crede ochilor. Pe când îi privea, tehnicienii își opriră lucrul, își strînseră trepiedele și se îndreptară către o mașină care-i aștepta. Înainte ca Gregory să-și fi venit în fire, ei plecaseră. Iar acum...

— Pe viața mea — strigă el — va să zică tot mi-a făcut-o ! „Și asta după toate sentimentele mele pentru ea ! Și după toate protestele ei ! Escroaca ! Va să zică, ne-au fotografiat sărutându-ne. La dracu ! M-au prins ! Și cine ? tot ea și cu grupul lor. Și asta după atâtea atacuri pe care am știut să le evit ! Pășania asta, desigur, anulează toată spovedania ! Își schimbase părerea pe care o avusese

despre mine. Sau poate că în realitate nu se sinchisise niciodată de mine ! Groaznic și înjositor gând ! A făcut oare, a putut oare face ea un lucru ca ăsta ? Tot timpul am fost urmărit de ea și de Tilney ? Sau numai de Tilney singur ?" Se îndepărtă întunecat și deznădăjduit.

Acum, cariera lui era primejdioasă. Nevasta lui se înapoiase și totul părea că merge bine. Dar dacă începe campania lui de învinuire și demascări, cum trebuie s-o facă, ce-o să se întâmple ? Fotografia o să fie publicată și el dezonorat, sau aproape. Și atunci ? I-ar putea acuza de fals. O fotografie trucată ! Va publica mărturisirea. Dar mai poate oare s-o facă ? Brațele ei fuseseră de gîtul lui iar ale lui în jurul ei. Doi fotografi îi prinseseră din puncte diferite. Poate el să explice asta ? O să mai găsească vreodată pe Imogene ? Ar fi oare cuminte s-o caute ? Ar consimți ea să depună în favoarea lui ? Și dacă ar face-o la ce-ar servi ? Ar mai putea da cineva crezare, cel puțin în lumea politică, unui om moralmente distrus ? Era îndoielnic. Vor rîde, îl vor ridiculiza, îl vor disprețui. Toți, afară de nevastă-sa. Și ea în chestiunea asta, nu-i putea fi de nici un folos !

Cu inima zdrobită, învins, hoinărea și acum obosit, convins că din cauza acestui stupid act de genorozitate sentimentală, toată munca lui de luni de zile fusese nimicită. Adversarii săi politici erau atît de vicleni încît niciodată nu va mai putea spera să ajungă în țara făgăduinței, unde trebuia să-l aștepte un viitor mai bun. Nu aici, în tot cazul. Un viitor la care visase și rîvnise și pe care nu-l va mai cunoaște nici el, nici nevasta, nici copilul.

„Dobitocule, își spunea el furios. Și iarăși : Dobitocule, dobitocule, de ce ai fost așa de bun și încrezător ? De ce te-ai lăsat atît de ușor vrăjit ?" Cum nu putea găsi nici răspuns și nici o scăpare, în afară de faptul că se dezvinovăța pe el și da toată vina pe ceilalți, se îndreptă încet către posomorîtul său birou, unde lucra de atîta vreme, și unde acum, după tot ce se întîmplase, s-ar fi putut să nu se mai simtă în stare să facă mare lucru, în tot cazul nu cu prea mare profit pentru el.

Tilney, Imogene ! Hotelul „Triton !"... Ce canalii inteligente fuseseră aceștia doi, sau în tot cazul Tilney. Nu știa ce să creadă de Imogene nici chiar acum. Și tot gîndindu-se așa, ajunsese în fața ușii sale. Intrînd, se despărți de

mulțime, de mulțimea imensă și proastă, pe care Tilney și primarul și toți politicienii o exploatau zi de zi, ceas de ceas, aceeași mulțime pe care dorise s-o ajute și împotriva căreia, mai mult decât împotriva lui, fusese ticluit și până la urmă atât de ușor dus la izbândă acest mic complot.

Responsabil de carte: F. Chirițescu

Tehnoredactor: I. Holban

Corector: S. Eschenasy

Dat la cules 30.09.55. Bun de tipar 09.11.55. Tiraaj 20.100 ex. Hirtie Tipar sul de 52 gr. m.p. Ft. 700x1.000/32. Coli ed. 3,57. Coli de tipar 3,75. Ediția I. Comanda 2163. A. nr. 84618. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 8 A-32=R.

Tiparul sub com. No. 2163 executat la Combinatul Poligrafic Casa Scintei „I. V. Stalin”, București — R.P.R.

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

